

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiai savaitėje: Uteninė ir Pė-
nyčio. Leidžia Lietuvių Koope-
ratyviška Spaudos Bendrovė.

PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.00
Kanadoje ir užsienyje 3.50

PUSEI METŲ:
Amerikoje \$1.00
Kanadoje ir užsienyje 1.75

Apysakymų kainos ant užklausimo
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

The Lithuanian semi-weekly
"LAISVĖ"
Published by
The Lithuanian Co-operative Pub. Society
(Inc.), every Tuesday and Friday
at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries 3.50

Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No 60.

Telephone 5231 Greenpoint

BROOKLYN, N. Y., 27 Liepos (July), 1915 m.

Telephone 5231 Greenpoint

V Metas

BAYONNĖS STREIKAS.

400 LIETUVIŲ STREIKUOJA.

STREIKIERIŲ DVASIA GERA.

Pereitą pėnyčio Bayon-
nėj apsilankė "Laisvės" re-
daktorius L. Prūseika ir
dr. P. Sinkus. Jie su rūpe-
jo ištirti streikų situacija.
Juodu šnekęs su daugeliu
streikierių ir šiaip jau žmo-
nių.

Padėjimas Bayonnėj
toksai.

Iš viso streikuoja apie
5,000 darbininkų. Streikas
apėmė Standard Oil komp.
(lietuviai paprastai vadina
"stenderiu") ir Tide Water
komp. (taidvoteris). Lietu-
vių streikierių yra tarpe
300-400. Darbininkai lai-
kosi solidariskai. Pasakoją,
jog iš lietuvių yra tik 2
streiklaužiai.

Didžiausi mūšiai buvo pe-
reitą sėdėjo ir četverge.
Pirmas mūšys įvyko ant
22nd St. prie "stenderio".
Darbininkai atėjo pikietuot.
Tada juos pradėjo varyt atgal
specialie gvardijai. Besitraukiant
pikietams atgal, subėgo daugybė
svieto. Prasiėjo šaudymas.
Streikieriai, neturėdami
ginklų, gynėsi plytgalais,
stiklais, o moteris per
langus pylė ant gvardijos
karštą vandenį. Tą mūšį
laimėjo streikieriai.

Antras mūšys buvo čet-
verge ties coal yardu. Mū-
šy dalyvavo daug žmonių.
7 streikieriai primušti, iš jų
tik 1 bepajogio. Tris ant vie-
tos užmūšė. Gvardija elgė-
si kuobjauriausia.

Pėnyčioj vėl atsikartojo
šaudymas.

Vyriausia streikierių su-
eigos vieta—tai Mydosh
Hall. Svetainė priguli len-
kams. Tai lenkiškų "saka-
ly" sueigos vieta. Užtat vie-
tinis kapitalistų laikraštis
"The Bayonne Evening
Times" tyčia paleido gan-
dą, kad Mydosh svetainėje
yra ginklų sandėlis. Jokio
ginklų sandėlio ten nėra.
Tenais tik susirenka strei-
kieriai.

Besišnekant su streikie-
riais apie uniiją, teko patirt,
kad apie uniiją mažai žino.
Daugelis neatiskiria Ameri-
kos Darbo Federacijos nuo
I. W. W. Taigi, streikas ve-
damas kol kas neorganizuo-
tai, bet darbininkai nori u-
nijos, nes vienur kitur jau
kalba apie ją. Streiką ve-
da tam tikras komitetas, su-
sidedas iš 28 žmonių. Pra-
džioj streiko rodėsi tūlas
lenkas advokatas iš Jersey
City Sufinski. Jisai buvo lyg
ir streiko vadu. Dabar jo
jau nesimato.

Dauguma lietuvių dirba
"stenderiu", nors yra dirban-
čių ir "taidvoteriu". Prasti
darbininkai dirbanti ant
yardo, gauna tik \$1.75. Už
tuos pinigų beveik negali
ma pragyventi. Naktiniai
tankiai uždirba daugiau, bet
jų darbas baisiai sunkus ir
tankiai tęsiasi net 12-14
valandų. Sunkiausiai dirba
tai "stilsiniai", kurie lenda i-
pečius. Jiems reikia pakelt
baisiasias karštis. Ilgiau-
ten negalima išbūti, kaip 10
—15 minučių. Išėjus ant o-
ro, reikia apsidengti veidas,
nes jeigu veidas paliečia sau-
tuomet reikia pakelt bai-
sų sūpėjimas.

Visi darbininkai reikalau-
ja algų pakėlimo ant 15 pro-
centų. Reikalauja taip pat
žmoniškų elgimosi.

Lietuviai darbininkai nori
kovoti ramiai, be prievartos,
bet tankiai Rockefellerio
bernai (samdomi sargybi-
niai) išveda žmones iš kan-
tybės.

Visa Bayonne panaši i-
karės lauką. Visur ant gat-
vių minios žmonių. Visur
slankioja detektyvai ir po-
licmonai. Pasirodžius tū-
lam lenkui su plakatais, ku-
riuose buvo kviečiama pasi-
liauti streikavus, tasai vy-
rukas tapo gerai apkuldašy-
tas.

Sėdėjo buvo uždegta ke-
li freitkariai su aliejumi.
Buvo ir daugiau padegimų,
bet streikieriai sako, kad
tai ne jų darbas.

Lietuviai ir lenkai biznie-
riai, kurie daro pragyveni-
mą iš darbininkų, užsistoja
už streikierius. Jie reika-
lauja, kad kompanija nusi-
leistų. Namų savininkai
nuo 22nd St. ir artumų jų
gatvių taip pat eina už
streikierius.

Iš lietuvių jau keturi yra
sūzeisti. Štai jų vardai: M.
Grigaliūnas, K. Nirbaka, J.
Urmiežius ir J. Kiverukas.

Reikia linkėti, kad strei-
kieriai išloštų šį streiką ir
susiorganizuotų i uniiją. Jų
reikalavimai nedideli. Vie-
nybė tarpe jų labai didelė.

Amerikos Darbo Federa-
cija nori organizuoti darbi-
ninkus. Kaip jai tai pasi-
seks—pamatysime.

Percitos pėnyčios vaka-
re i Bayonne pribuvo fede-
rališka komisija, tyrinėjanti
darbo su kapitalu santykius.
Rockefellerio agentai ga-
bena daugiau streiklaužių ir
didina Standard Oil Comp.
gvardiją.

Ligi subatos dar nepa-
siekta valstijos milicija.

Vietiniai kapitalistų laik-
raščiai, o taip pat ir New
Yorko kapitalistiska spauda
rašo daug melų apie strei-
kierius. Jau išmislijamos
nebūtos istorijos apie "di-
namitą" ir tt., nors apie tai
rūpinasi tik detektyvai.

GALI KILTI GENERALIS- KAS STREIKAS.

Streikieriai sako, jie tol
nenušleis, kol Standard Oil
neišpildys jų reikalavimų.
Jeigu kompanija nenušleis-
tų, tuomet gali kilti genera-
liškas streikas visose dirb-
tuvėse, kurios priguli Stan-
dard Oil. (Elizabeth, Jer-
sey City ir kitur).

Serifas Kinkead prižadė-
jo prašalint iš miesto Rocke-
fellerio valkatas-sargybi-
nius, bet ligi šiol neišpildė to
savo pasižadėjimo.

Streikieriai pasakoją, kaip
baisiai slėgia darbininkus
Standard Oil Comp. dirbtu-
vėse. Ypatingu bjaurumu
pasizymį superintendentas
A. Hennessey.

4,000 DALYVAVO LAIDO- TUVĖSE.

Bayonne, N. J.—Ant lai-
dotuvių nušauto streikierio
John Stranchik dalyvavo a-
pie 4,000 draugų streikierių.

New Yorko ir New Jersey

Lietuviams Socijalistams.

L. S. S. IV-to Rajono pas-
kutinė konferencijoj likosi
nutarta surengti išvažiavi-
mus. Visas darbas buvo pa-
vestas L. S. S. 19-tai kuopai.
Taigi, dabartės pranešame
visam rajonui, jogei išva-
žiavimas įvyks 1 d. Rugsjū-
čio, 1915 m., (nedėlioje),
Maple Grove Parke, Rich-
mond Boulevard, Brooklyn,
N. Y. Geistina, kad ku-
daugiausia draugų atsilan-
kytų ant viršminėto išvažiavi-
mo. Taipgi yra rengiamas
labai platus programos. Bus
kalbėtojų: vyrų ir moterų,
yra užkviesta du chorai—
Brooklyno ir Newarko. Bus
deklamacijų ir juokingų
spjūčių. Nepamirškite atsi-
vežti ir užkandžių, nes ant
vietos nelengva gauti.

Kaip davytioti i parką:
Nuo senojo tilto (Park
Row) paimt Myrtle Ave. ka-
rą, kuris davežs iki stabelių,
persimainyt taipgi ant

Myrtle Ave., Richmond
Hill, kuris nuvežs iki galui.
Galima važiuoti ir eleveite-
riu Cypress Hills. Važiuoti
reikia, kol sustos, paimt
transferą ant Jamaica Ave.
karo, kuris davežs iki Lef-
ferts Ave. Iš Great Neck
ir Port Washington paimt
Flushing karą, persimainant
ant Jamaica station karo,
kuris privežs prie pat par-
ko.

Iš New Yorko 8th Ave.
karais su persėdimu ant 59
St. Crosstown karo, kuris
davežs iki Longilin. Išlipę,
eikite po tiltu ir paimkit Ja-
maica Station karą, kuris
davežs iki parko.

Kam būtų sunku pačiam
surasti, tai atvykit i "Lais-
vę". Ir čia važiuos daugybė
žmonių. Bus taipgi ir
žmonės, kurie parodys par-
ką. Pradžia 10 val. iš ryto.

L. S. S. IV Rajono Išva-
žiavimo Rengimo Komitetas.

STREIKIERIAI GALI GAUT "LAISVĖ".

Kas iš Bayonnės streikie-
rių nori gauti "Laisvę" pa-
siskaityti laike streiko, nu-
eikit pas bučerių Lukaitį
ant 22nd St. ir pasiimkite.
Gausite veltui.

"Laisvę" pritaria streikie-
riams ir padės jiems kovot.

AMERIKOS DARBO FE- DERACIJA UŽSISTOS UŽ LAWSONĄ.

Washington, D. C.—Sek-
retorius Amerikos Darbo
Federacijos Frank Morris-
son pasakė, kad A. D. F. pa-
darys viską, kas tik bus jos
spėkose, kad išliuosuoti
Lawsoną iš amžino kalėjimo,
kurin jį tapo įtremtas
ačiu Rockefellerio žiauru-
mumui.

Morrison pasakė, jog vi-
soj Amerikoj bus surengta
daugybė protesto mitingų.
Federacija prašys visų laik-
raščių, kurie pritaria jos
tikslams, agituoti už Law-
sono paliosavimą.

NEW YORKO VALSTIJOS RANDASI TIK 4,451 INDIJONAI.

New Yorko valstijoj ligi-
šiol beišliko tik 4,451 indijo-
nas.

Sulyginus su 1905 metais
indijonų skaičius nupuolė
ant 609.

Yra dar tokių tautelių,
kurių nieko nežino apie sa-
vo pylietystę.

VISOS AMERIKOS META- LO DARBININKAI REN- GIA SI STREIKAN.

New Yorko bus pasitari-
mas žymesnių unijos vado-
vų. Tame pasitarime bus
apkalbamas klausimas apie
visuotinę streiką tose fabri-
kose, kur gaminama kariš-
ka medžiaga.

Manoma, jog dabartinis
momentas yra parankiausias
dėl išskovoimo aštuonių
valandų darbo dienos meta-
lo pramonėje.

Unijų vadai sako, kad
šiūmi laikui, jeigu tik reik-
tų, galima išvesti streikan
350,000 darbininkų, dirban-
čių metalo pramonėje.

B. Montvido

likimas.

BERNARDAS MONTVI- DAS BUS NU- BAUSTAS.

Jau būvome minėję, kad
Antanas Montvidas rašė
prašymą i Connecticut val-
stijos gubernatorių Hol-
comb, kad Bernardo Mont-
vido mirties bausmė būtų
pakeista amžinu kalėjimu.
Pasirodė, jog prašytojas ne-
žinojo, kad Connecticut
valstijoj gubernatorius ne-
gali nei bausmės dovanoti,
nei jos pakeisti, todėl guber-
natorius įsakė exekutiškam
klerkui Frank D. Rood at-
sakyti A. Montvidui, kaip
dalykai stovi Connecticut
valstijoj ir paaiškino, jog
Atleidimų Komitetas (Board
of Pardons) tik turįs galę
tai padaryti ir viskas, ką
gubernatorius galįs padary-
ti, tai atidėti Bernardo
bausmę iki tol, kol tas ko-
mitetas turės posėdį ir galės
išklausti Bernardo pasitei-
sinimus ir prašymus. Bet
gubernatorius manęs, jog
teisėms pasielgti teisingai ir
todėl jis atsisakys mirties
bausmės atidėt. Taigi, Ber-
nardas Montvidas liks nužy-
dytas 6 rugsjūčio, jei jis
pats neprrašys, kad Atleidi-
mų Komitetas jo išklaustų
ir jei jo prašymas neliks at-
mestas.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.
Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

LIETUVOS SOCIALEDE- MOKRATAI VEIKIA.

Sužinojome iš ištikimų
šaltinių, jog Lietuvos soci-
jaldemokratai veikia, nors
dėlei karės rinkybių
jų veikimas yra labai sun-
kus.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Yra žinių, jog Lietuvos
socialdemokratai neseniai
turėjo savo konferenciją.

Mės manome, jog greitai
laiku galėsime paduoti dau-
giai žinių apie socialde-
mokratų veikimą.

Varsava dar

nepasidavė.

Vokiečiai bombarduoja Ivangorodą.

Sunkioji austro-germanų
artilėja bombarduoja
Ivangorodo fortus. Varsa-
vos likimas priguli nuo to,
kaip greitai Ivangorodas
pasiduos vokiečiams.

Sakoma, jog austro kariu-
menė jau taip pat perėjo
per gelžkelio liniją, einan-
čią tarpe Liublino ir Chol-
mo. Jeigu taip, tai tuomet
rusų susisėsimų linija tarpe
kariūmenės, kuri kovoja
ties Būgu ir kariūmenės Pa-
vyslyje yra perkirsta.

Fieldmarsalas Mackensen
tikisi tuoj užimti Liubliną.
Baisi kova verda ant Chol-
mo-Liublino linijos.

I vakarus nuo Varsavos
rusai pasitraukė prie savo
antros apsigynimo linijos
ties Bloni. (tik 12 anglišių
mylių nuo Varsavos).

"Laisvėje" buvo minėta,
kad vokiečiai jau paėmė No-
vogeorgijevsko tvirtovę. Pa-
sirodė, kad ta tvirtovė dar
nepaimta. Rusai mėgino da-
ryti užpuolimus iš tvirtovės,
bet tas jiems nepasisekė.

Novogeorgijevskas randasi
nuo Varsavos tik 20 viors-
tų atstume.

Vakarinis kraštas Vyslos
ties Kazimierz jau liuosas
nuo rusų.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Viennos laikraštis "Naci-
onal Zeitung" sako, kad ru-
sų didžiausias pasiryžimas
sustabdyti priešus ant fron-
to tarpe Liublino ir Cholmo
nepasisekė.

Apie Hindenburgą veiki-
mą, kuris eina ant Varsavos
iš šiaurės-rytų, jokių žinių
nėra.

Varsava dar

nepasidavė.

Vokiečiai bombarduoja Ivangorodą.

Sunkioji austro-germanų
artilėja bombarduoja
Ivangorodo fortus. Varsa-
vos likimas priguli nuo to,
kaip greitai Ivang

Dabar Bayonnės eilė.

Kas galėjo tikėtis, kad Bayonnėje kils streikas Standard Oil Comp. darbininkų? Juk tai buvo toks apieistas kampelis, kur darbininkai nenorėjo nei girdėti apie u-niją. Faktiškai, visą Bayonnę valdo Rockefelleriai. Standard Oil Comp. (žibalo trustas) taip įsigalėjo Bayonnėje, jog darbininkai nei cypelti negalėjo. Jie dirbo baisiausiose sąlygose, dirbo po 12 — 14 — 16 valandų už mažiausią atlyginimą. Apiešijimas su žmonėmis buvo neapsakomai blogas. Formanai elgėsi su žmonėmis, kaip su gyvuliais. Darbininkai buvo paskendę tamsoje ir daugelis jų įėjo susiraminimo sunkiose valandose degtinėje ir alu. Italai, lenkai, lietuviai — visi jie buvo neorganizuoti.

Žibalo trustas per papir-kamąją spaudą garsinasi pulkiausiais apsieiniais su darbininkais. Rockefelleriai gyvėsi, jog Bayonnėje streiko nebūsią, nesa žmonės už-ganėdinti. Kompanijos a-gentai ir klapiukai šaukė, kad Bayonnėje unijos nereikia, nes jai nėra kas veikti. Bet visi šitie pasigyrimai, kaip dūmas, išnyko, kuomet 5,000 Standard Oil Comp. darbininkų išėjo streikant. Sėmė mažesnių reikalavimų darbininkai išstātė du di-džiausiu reikalavimu — pa-kelti algas ir žmoniška su-jais elgtis. Sujudo visa Bayonnė. Proletarai išėjo į kovą. Išėjo į kovą tie, apie kuriuos sakėta, kad jie ne-moka kovoti.

Ir štai, jau prasidėjo ne-kaltų žmonių žudynės. Po-licijai pagelbon pribuvo specialiai sargybinių, rezervas. Mės pasakysime, kad tai yra žmonių atmatos, tai kriminalistai, kuriems ne-brangi žmonių gyvastis. Jų suplaukė iš New Yorko ur-vų ir iš New Jersey užkam-pių. Sakė, jog tarpe tų spe-cialiu sargybinių yra daug-tų, kurie žudė Roosevelto streikierius.

Kiekvieną dieną įvyksta kruvini susirėmimai. Jau yra apie šimtas sužeistų darbininkų. Tarpe jų yra jau ir sužeistų lietuvių. Įsiutusias kazečių minios užpuo-la ant ramių streikierių. Kaip ir visur panašiuose at-sitikimuose vartojama pro-vokacija.

Jau šaukiama pulkas New Jersey milicijos. Gubernatorius, veikiausia, sutikiasis pasiūsti į Bayonnę valstijos miliciją. Ramiai svarstanti savo reikalus darbininkai iš-vaikomi ginkluota spēka. Miesto valdžia randasi po faktiškai Rockefellerių kontrole ir jai nerūpi streikierių reikalai. Sužeisti darbininkai negauna skubios me-diciniškos pagalbos.

Pikietuoti šale dirbtuvių draudžiama.

Štai koksai pasibaisėtinas paveikslas galima šiandien matyti Bayonnėje. Ir negali-ma stebėtis, jeigu išvesti iš kantrybės darbininkai taip-pat pavartoja prievartą. Padėkime, kada di-džiausia minia matė, kaip policijos inspektorius pir-mas paleido į minią šovinį, tuomet jau nebuvo susival-dymo ir streikieriai atakavo policiją.

Darbininkai, po mass-mi-tingų Mydosh svetainėje, nutarė laikytis iš paskuti-niosios. Žinoma, visos soci-jalistų simpatijos yra su darbininkais.

Matėme mės Lawrence, Patersono, Colorado ir Mi-chigano tragedijas. Dabar atėjo Bayonnės eilė. Kaip Colorado, taip ir Bayonnėje vyriausiais kaltininkais riaušių ir žudynių yra Rockefelleriai, kurie nenori nusileisti prieš darbininkų norą. Bet mės manom, kad

Bayonnės streikas duos pro-gą visai Amerikos visuome-nei pamatyti, kaip baisiai slėgia darbininkus Standard Oil Comp. Bayonnėje jau, šale New Yorko. Tai jau ne tolyma Colorado valstija. Viešas žodis dabar galės ge-rau ir greičiau iškelti aikš-tėn visas Rockefellerių šu-nybes. Plačioji visuomenė turi reikalauti federališko tyrinėjimo Bayonnės žibalo dirbtuvėse. Visa Amerika turi pamatyti, kaip baisiai išnaudojami Bayonnės pro-letarai.

Streikieriai tegul laikosi, nes jų teisybė. Darbinin-kų visuomenė visoje Ameri-koje turi jiems pritarit žo-džių ir darbu ir sykiu su tuo reikalaut, kad federališka komisija, kuri tyrinėja dar-bo sąlygas šios šalies pra-monėje, tuojuos pribūtų į New Yorką. F. Walsh yra atsakančiu žmogum ir jisai sugebės suvartyt Rockefellerius ir ožio ragą.

New Yorke, ant West st., yra keli saliniiniai urvai, kur Standard Oil Comp. renka padaužas ir gabena į Bayonnę. Tenais tie pa-daužas pasiverčia Rockefel-lerio gvardija ir šaudo į streikierius.

Pereitą četvergą vėl buvo susikirtimas streikierių ir Rockefellerio bernų. Už-dėlti algas ir žmoniška su-jais elgtis. Sujudo visa Bayonnė. Proletarai išėjo į kovą. Išėjo į kovą tie, apie kuriuos sakėta, kad jie ne-moka kovoti.

Pirmas laimėjimas naujosios kriauciu unijos.

Naujoji kriauciu unija, Amalgamated Clothing Workers, gali pasidžiaugti pirmu dideliu laimėjimu. Ji parodė bosams savo spēką, savo organizacijos galę ir privertė juos nusileisti be didelių streikų.

Tarpe unijos ir darbdavių įvyko sutartis, kuri tvers-metus laiko. Pamatas nau-jų sutarties, daug maž, toksai: darbininkams pake-lama alga ant 12—15 proc.; įvedama tam tikras apka-i-nojimas, kuris sustabdyt konkurenciją tarpe pačių darbininkų. Tuomet turės pasiliauti tasai nuolatinis algų numušinėjimas. Visi streikieriai grįžta darban, kaip unijos nariai. Vė-rauzės neduoda darbo i-skebsapes.

Visų smulkmenų sutarties dar nepaskelbta, bet viršū suminėti laimėjimai turės pakelti unijos vertę.

Brooklyno ir New Yorko kriauciai turėjo puikią progą dar vieną sykį pamatyti, kokią didelę rolę lošia šiandien unija. Jeigu ne unija, tuomet su kriauciu amatų būtų buvę visai blogai, nes visur algos baisiai pradėjo nupulti ir kriauciams atėjo klogesni laikai, negu buvo prieš didi-jį streiką. Tikta unija pa-laikė nupuolusį kriauciu u-pą didžiamjam New Yorke, tikta unija apsaugojo juos nuo galutinio iškrikimo.

Mės manome, kad dabar atėjo patsai laikas dar la-biau rūpintis unija, negu ligišiol rūpintasi. Unijistai privalo lankytis mitinguo-se, privalo kalbinti unijos naujus narius, privalo ger-biti vardą savo unijos ir prie kiekvienos progos rūpintis jos gerove.

Is New Yorko gali imti pavyzdį Chicago, Bostonas ir Baltimorė su Philadelph-hia. Jeigu tik tarpe darbi-ninkų bus sutarimas, tuo-met viskas bus gerai.

Atsiminkit, jog ateityje bus dar didesnių kovų!

Kiek žmonės per metus suruko?

Mės tankiai pasmerkiame girtuoklius, kad jie labai daug išleidžia pinigų. Laik-raštija nuolatos nurodinėja, kokią bledį neša girtuoklia-vimas. Bet labai mažai at-kreipia atydos į kitą bledin-gą darbą — į rūkymą. Su-prantama, rūkymas pripa-žintas neblėdingu todėl, kad įpykorius, berūkydamas, nepameta savo proto, o gir-tuoklis, kaip tik pasigeria, tai netenka proto. Bet vi-sai neatkreipiam atydos į tai, kiek pykoriai išleidžia ant nieko, vėjais, pinigų?

Pirmiausia mės pažvelg-kime, kiek didesnės viešpa-tystės pagamina ir sunau-doja tabako, tuomet galėsi-me spręsti, kiek žmonės su-ruko.

Tabako išdirbime ir su-vartojime pirmą vietą uži-ma Suvienytos Valstijos. Pagal valdiškų pranešimus, Suv. Valstijos į metus su-naudoja 786 milijonus svarų tabako; Indija sunaudoja 481 milijoną svarų; Vokie-tija — 222 milijonu svarų; Austro-Vengrija — 209 mi-lijonus svarų; Rusija — 179 milijonus svarų; Did. Brita-nija — 98 milijonus svarų; Francija — 96 milijonus svarų; Japonija — 91 mi-lijoną svarų; Italija — 54 mi-lijonus svarų; Olandija — 43 milijonus svarų.

Kiek suvartoja kitos vieš-patystės, ant nelaimės, visi ranka neturiu statistikos, per tai užsiganėdinsime sta-tistika viršpaminėtų viešpa-tysčių.

Dešimtis viršpaminėtų viešpatysčių į metus sunau-doja 2 milijardų, 259 mi-lijonus svarų tabako! Reikia atsiminti, kad tiek suvarto-ja ne viso pasaulio žmonės, bet tik dešimties didesniųjų viešpatysčių.

Kiek tai žmonės išleidžia pinigų? Suvienytose Val-stijose pasiturintis darbi-ninkas už unciją tabako mo-ka 15c. Reikišia, jis moka už svarą tabako \$2.40. Tie-sa, yra biskį pigesnio, bet yra ir daug brangesnio. Ap-skaitytuokime, kiek už svarą tabako užmoka tie, kurie rūko gerus cigarus? Juk daugelis moka po dolerį už cigarą! Rusijoj vidutinės klėšos rūkoriai moka po 8 ir 10 rublių už svarą taba-ko. Darbininkai ir tai mo-ka po 1 rublį už svarą. O juk Rusijoj skaitoma pi-giausias tabakas.

Tokiū būdu nei kiek ne-perdėsime, kad vidutiniškai tabako svarą paskaitysime 2 doleriu.

Dabar pažvelgkime, kiek per metus tų dešimties vieš-patysčių žmonės pinigų už-vejo išleidžia? Jie surūko 4 milijardus, 518 milijonų dolerių!

Tai baisi suma pinigų! Ir kokią naudą turi rūkoriai, kuomet jie tokia suma pi-nigų dūmais išleidžia? Jo-kios naudos neturi, apart džiiovinimo savo sveikatos. Pypkoriai visas organizmas užnuodytas tabako nuodais ir jie nuolatos žinda tabako sultis, kad tik savo organiz-mui daugiau suteikus tų nuodų. Pypkoriai niekuo nesiskiria nuo mažų kūdi-kių, kurie nuolatos įsikandę gumini papuką čulpija ir ti-ki, kad iš to čulpimo nauda-turi. Jeigu kūdikui kas iš-traukia iš lūpų papuką, jis pradeda pykti, pradeda ner-vuotis ir verkti. Tas pats būna ir su pypkoriais: kada jis neturi ranką, kada ne-gali įsikandę į dantis čulpi-ti tabako sulčių ir tuomi nuodinti savo organizmą, tai darosi piktas, nervuoja-si ir visokiais būdais stengia-si įgyti tabako ir nors bis-kutį pačulpi.

Jeigu pasitaiko dideli-am karšty eiti tokia gatve, kur labai daug žmonių vaikščio-ja, tai jau neįtauti to karš-čio, neįtauti tvankaus oro, nes tave apsvaigina gatvinė tabako dūmų smarvė ir tu skubi kogeičiausia išėiti į tokią gatvę, kad išsigelbėjus nuo užnuodyto oro. Ir kuomet atsiduri tokioj vietoj, kur neįtauti tabako smarvės, tai imi pilna krūtine kvė-puoti ir rodosi, kad tu atsi-duri kokiam tai parke — ir tas miesto tvankusis oras iš-rodod tau labai lengvą ir net maloniu.

Negana to, kad pypkoriai išleidžia dūmais milžinišką sumą pinigų ir už tuos pi-nigus nuodija savo organiz-mą, bet dar kankina tuos, kurie nerūko. Tokiu būdu reikia kovoti ne vien su gir-tuoklyste, bet ir su rūkymu. Aš nesakau, kad mės turim apskelbti kovą suaugusiems pypkoriais — jų jau nega-lima bus nuo to atratinti — jie „suauge vaikai“. Bet mės privalom saugoti dar nesuaukusius vaikus, kad jie, palovę papuką žindę, nepradėtų cigarėtą čulpi. Jeigu mės apsaugosim nesu-augusius vaikus nuo rūky-mo, tai, be abejonės, suauge jie nepradės rūkyti, nes jų organizmas nebus užnuody-tas ir jie supras, kad rūky-mas yra blėdingas.

Svenčioniskis.

MARGOS MINTIS APIE VISKĄ.

Ponas švėntis Juozapas, gyvendamas dangių ir turė-damas gerus laikus, visai užmiršo, kas yra reikalinga vargšams darbininkams ant šios mūsų asarų pakalnės. Matydams tokį apsilėidimą tulas Romos vergų verbu-tojas iš Vabalinkų sumisli-no pajudint tą miegalių-ap-silėidėlį šventą Juozapą, su-verdamas „susaide“ iš lie-tuviškų bernų, kurie kad už-riks, tad švėntas Juozapas tuoj supras, kas darbinin-kams yra reikalinga.

Ar Amerikos lietuvių tarpe nesirasitų kokia ypata, kuri surinktų į ateinantį S. L. A. kalendorių statistiką visų tų „garsių revoliucio-nierių“, kurie atvažiojo į šią šalį už socialistų pi-nigus ir dabar šoką tautišką klumpakojį?

Pasklydo gandas būk pp. Širvydas, Liutkauskas ir Norkus pradės važinėti po lietuviškas naujokynes, tver-dami socialistų Sąjungos kuopas, kad paskui jos ga-lėtų „triukšmingai išstot“.

Ar matėt, kas buvo su Frankfordo, Pa. kuopa? Tad ta pati garsioji Gaigalo 13-ta kuopa, kurią admini-stratorius Dubickas 1908 m. išbraukė ir sukėlė triukšme-lį. Dabar ji vėl „išstojo“...

Gavom sąrašą Paryžiaus advokatų. Jų yra išviso apie 2500. Iš tų apie 2000 pa-stojo į kariūmenę. Gabrio-Parsačio vardo ten nėra. Pasirodo, kad iš jo toks ad-vokatas, kaip iš klerikalų tautos mylėtojai: viens žū-ri tik sau į kišenių, o kiti — liežuvis išleidę vaktuoja, ką Romoj sėdįs „papa“ jiems palieps daryt.

Dabar tai Lietuva bus lai-sva, be jokios kalbos. Ne-seniai ji buvo ant baisaus papulies kranto ir kardas kabojo ant plauko, gatavas nupulti ant jos. Pabučiavus Yčui carienei į ranką — pra-gali įsikandę į dantis čulpi-ti tabako sulčių ir tuomi nuodinti savo organizmą, tai darosi piktas, nervuoja-si ir visokiais būdais stengia-si įgyti tabako ir nors bis-kutį pačulpi.

Jeigu pasitaiko dideli-am karšty eiti tokia gatve, kur labai daug žmonių vaikščio-ja, tai jau neįtauti to karš-čio, neįtauti tvankaus oro, nes tave apsvaigina gatvinė tabako dūmų smarvė ir tu skubi kogeičiausia išėiti į tokią gatvę, kad išsigelbėjus nuo užnuodyto oro. Ir kuomet atsiduri tokioj vietoj, kur neįtauti tabako smarvės, tai imi pilna krūtine kvė-puoti ir rodosi, kad tu atsi-duri kokiam tai parke — ir tas miesto tvankusis oras iš-rodod tau labai lengvą ir net maloniu.

tautiškumą, primena jiems Balučio moterį — ruse. Hm!... Kodėl tad neprimint Gedimino vaikus, Algirdą ir Keistutį, kuriuodu abudu pravoslaunas ruses už pa-čias vedė?

Tautiečiams nesmagu, kad katalikas Montvidas už-musė jį pakrikštijus kunigą Zebrij. Bet apie tai, kad garsus tautietis Jagella pa-smaunė net savo dėdę Keis-tutį, tai jie nė gugu!

Socialistai tveria ir tve-ria „Darbą“, taip kaip kad leidžia ir leidžia „Moteris ir Socializmas“. Bet nesutve-ria ir neišleidžia! Einas čia ir socialistams taip, kaip tautiečiams su bepartyviška partija arba klerikalams su išganymu dūšiu.

Fritzas.

Žinotina arčiau pozicijų gyvenantiems.

Jau nekartą buvo minėta, kad vokiečiai dabar labai dažnai vartoja nuodingus gazus. Pasirodo, kad tie gazai gali labai toli eiti, apie 30 viorštų prie tinkamų san-lygų. Taigi visu tuomi po-tu galima ten esančius žmo-nės nuodinti. Kareiviai da-bar turi tam tikrus prietai-sus, kuriais prisidengę bur-ną ir nosį, gali ramiai sėdėti užimtose vietose. Bet tie gazai gali pavėjui nueiti ir toliau, kur žmonės gyvena ir jie gali visi išmirti.

Kad nuo to gyventojus apsaugoti, Lenkų Sveikatos Draugija pardavinėja prie-taisus, kuriais galima būtų nuo tų nuodingų gazų apsi-saugoti ir kaip tokiuose at-sitikimuose daryti.

Kadangi yra žinių, kad ir apie šiaulius vokiečiai šau-dė bombomis su nuodingais gazais, tai ir Lietuvos gy-ventojams, ypač arčiau po-zicijų gyvenantiems, nau-dinga žinoti, kas tokiuose atsitikimuose daryti.

Vokiečiai iš nuodingų ga-zų dažniausia vartoja chlio-rą. Kadangi chloras yra už orą sunkesnis, tai jisai teka-lekia pažemiu nelygi-nant kaip vanduo. Jisai re-tai kada pakyla augščiau, kaip 5 — 7 aršinus. Taigi kaip tik pajuntate tuos nu-dingus gazus, tai visi kas gyvas kuogreičiausia lipkite kuogaugščiau ant stogi, ant kūgių, į medžius, kur tie gazai nesiekia ar bent jų te-naud kaip mažiau.

Kas turi nuo tų gazų ap-saugą, tai ją privalo tuojau užsidėti ant burnos ir no-sies. Jei tos apsaugos netu-ri, tai tegu išstiprina stikli-nėje vandens porą šaukštų sodos (natrum bicarboni-cum) ir tame skystime su-šlapinę palatę ar skepetaitę užsideda ant burnos ir tik per ją kvėpuoja. Jeigu so-dos po ranka neatsirasitų, tai suslapinti palatę vien tik vandeniu, pridengti visą burną ir tik per ją kvėpuoti.

Žmonės, kurie jau užsi-nuodino, reikia tuojau nes-ti ten, kur tų gazų nėra ir paguldę į kelti ir vėla glau-siti rankas prie krūtinių, kad tokiu būdu iššaukti jų kvė-pavimą. Kada žmogus pra-dės patsai jau kvėpuoti, tai lių pamatiniais įstaty-dėl pastiprinimo reikia duo-ti kas 20 minučių po 10 — 15 valerijano lašų. Taipogi galima duoti juodos kavos, stiprios arbatos, po truputį degtinės, konjako. Bet vi-ladoms reikia šauktis kuogreičiausia feldšerio ar dak-taro, kurie greičiau gali žmogų nuo mirties išgelbėti.

Ligoniams duoda tik pie-no, seltierinio vandeno, ar vandens su soda. Be gydy-tojų pagalbos sunku apsieiti, taigi norėdami nuo mirties išgelbėti, siekitės gydytojo. (Iš „L. Ūk-ko“).

Teisybė apie Serbiją.

(Nuo mūsų korespondento iš Balkanų).

Serbijos pamatiniai įsta-vieno - kito „klaidą“, „nesu-tymai suteikia gyventojams sipratimą“ ir man, kaip ir sąžinės, žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę ir šalis at-sdukti serbų kalėjime. valdosi parlamentariškai. Tokia tapo Serbija per pas-kutinius dešimtmečius ir jų įstatymai panašūs į i-statymus kitų laisvų šalių, kaip tai Francijos, Belgijos ir kitų; tarp ko kito įsta-tymais čia uždrausta išduo-ti kitai valstybei politiškus nusikaltėlius. Bet turky-jungas paliko visuomenę gilius dėmes ir jos neisdi-lo ligišiol, o kerojantis kapita-lizmas ir militarizmas vėl reikalauja sau aukų. Pa-sekmė to matosi žemam, su-lyginant su kitomis valstybomis šalimis, kultūros stovyje ir sunkiose ekonomiskose sąly-gose. Be to šalis, kuri nese-niai atsikratė nuo savęs turky-jungą, įveda naujai prijungtuose kraštuose į-vairius apsunkinimus ir ap-ribavimus politiškių tiesų vietinių gyventojų. Mat, kad vokiečiai dabar labai dažnai vartoja nuodingus gazus. Pasirodo, kad tie gazai gali labai toli eiti, apie 30 viorštų prie tinkamų san-lygų. Taigi visu tuomi po-tu galima ten esančius žmo-nės nuodinti. Kareiviai da-bar turi tam tikrus prietai-sus, kuriais prisidengę bur-ną ir nosį, gali ramiai sėdėti užimtose vietose. Bet tie gazai gali pavėjui nueiti ir toliau, kur žmonės gyvena ir jie gali visi išmirti.

Kad nuo to gyventojus apsaugoti, Lenkų Sveikatos Draugija pardavinėja prie-taisus, kuriais galima būtų nuo tų nuodingų gazų apsi-saugoti ir kaip tokiuose at-sitikimuose daryti. Kadangi yra žinių, kad ir apie šiaulius vokiečiai šau-dė bombomis su nuodingais gazais, tai ir Lietuvos gy-ventojams, ypač arčiau po-zicijų gyvenantiems, nau-dinga žinoti, kas tokiuose atsitikimuose daryti. Vokiečiai iš nuodingų ga-zų dažniausia vartoja chlio-rą. Kadangi chloras yra už orą sunkesnis, tai jisai teka-lekia pažemiu nelygi-nant kaip vanduo. Jisai re-tai kada pakyla augščiau, kaip 5 — 7 aršinus. Taigi kaip tik pajuntate tuos nu-dingus gazus, tai visi kas gyvas kuogreičiausia lipkite kuogaugščiau ant stogi, ant kūgių, į medžius, kur tie gazai nesiekia ar bent jų te-naud kaip mažiau. Kas turi nuo tų gazų ap-saugą, tai ją privalo tuojau užsidėti ant burnos ir no-sies. Jei tos apsaugos netu-ri, tai tegu išstiprina stikli-nėje vandens porą šaukštų sodos (natrum bicarboni-cum) ir tame skystime su-šlapinę palatę ar skepetaitę užsideda ant burnos ir tik per ją kvėpuoja. Jeigu so-dos po ranka neatsirasitų, tai suslapinti palatę vien tik vandeniu, pridengti visą burną ir tik per ją kvėpuoti. Žmonės, kurie jau užsi-nuodino, reikia tuojau nes-ti ten, kur tų gazų nėra ir paguldę į kelti ir vėla glau-siti rankas prie krūtinių, kad tokiu būdu iššaukti jų kvė-pavimą. Kada žmogus pra-dės patsai jau kvėpuoti, tai lių pamatiniais įstaty-dėl pastiprinimo reikia duo-ti kas 20 minučių po 10 — 15 valerijano lašų. Taipogi galima duoti juodos kavos, stiprios arbatos, po truputį degtinės, konjako. Bet vi-ladoms reikia šauktis kuogreičiausia feldšerio ar dak-taro, kurie greičiau gali žmogų nuo mirties išgelbėti. Ligoniams duoda tik pie-no, seltierinio vandeno, ar vandens su soda. Be gydy-tojų pagalbos sunku apsieiti, taigi norėdami nuo mirties išgelbėti, siekitės gydytojo. (Iš „L. Ūk-ko“).

Lakstas jau išrašytas, nors ir labai svarbių dalykų neapkalbėta; bet vėliaus, bekalbant apie kitas Balka-nų valstybes, papildysiu šį piešinėlį.

P. Keleivis.

Bulgarija.

Red. Priešas. Salini-kai taip vadinamos „apsigy-nimo“ karės paprastai nuro-dydavo į Serbiją ir Belgiją, kaip į šalis, kurios turėjo ginti savo „laisvę“, bet iš augščiau talpinamos kores-pondencijos lengvai galima suprasti, kad Serbijos val-džia visiškai neišsirodo to-kia jau nekaltą, kaip tai tū-lam gali pasirodyti. Serbi-ja buvo Rusijos politikos į-rankiu. Ta seniai suprato Serbijos socialistai ir, su-prasdami tai, jie balsavo prieš karės biudžetą.

ALGOS PUOLA.

Jeigu tamstos dalyvausite tarptautiškoj parodoj San Francisco, tai atkreipkite savo atyda ant tilos vietos, kuri paskirta Suv. Valstijų Darbo statistikos biurui. Faktai ir skaitlinės papasa-kos jums baisią gyvenimo istoriją.

Tai yra istorija apie al-gas. Jūs pamatysit, kad pradėjus nuo 1907 metų tik-roji 1,500,00 darbininkų al-ga vis puolė ir puolė. Tai yra jau senas faktas, jog al-gos nominališkai kilant, faktiškai jos puola.

1907 metais už dolerį gali-ma buvo nusipirkti 121 mai-sto vienučių, o 1913 metais jau tik 100.

Apie tą faktą reiktų kiek-vienam žinot. (Iš Pearsons Magazi-

Kas "Laisvėje" buvo rašyta apie Bernardą Montvidą?

"Laisvė" visuomet stovėjo ant visuomeniškos doros pamato. Jeigu ji matydavo ką nors blogai elgiantis — visuomet subardavo, papeikdavo. Stai, kodėl "Laisvė" įgijo taip daug priešių. Teisybės žodis daugeliui nemielas. Jeigu tasai nelaimingas vaikas Bernardas Montvidas būtų paklauses "Laisvės", mažai jam nebūtų reikėję eiti ant kartuvių. Kadangi po bylos dėl kun. Zebrio nužudymo blogos valios žmonės paleido paskalas, kad Montvidas buvęs socialistas ir vos ne "Laisvės" auklėtinis, tai mes pasiveliame perspausdinti iš "Laisvės" tulus kavaličius, kurie parodysi, kokie santikiai buvo tarpe mūsų ir to žmogaus.

Stai "Laisvės" N. 15 pareištų metų (3 d. kovo) rašoma:

"Naujas didvyris Chicagoje". Paskutiniu laikui Chicagoje prasidėjo apsirėkšti garsus "artistas ir daktaras" — B. B. Montvidas, žinomo Antonovo brolis. Jis žmogutis valkiojasi po stubas, renka prenumeratą savo "Galvočiui", giriasi esąs "artistu" (moka dešras kimšti) ir... stebuklingu daktaru. Neperseniai atsilankė pas Šlajų (1607 Wabansia Ave.) ir užtikio dvi sergančias mergaites. "Galvočiaus" tėvas tuojaus pasisakė esąs dideliu daktaru, baigusiu "augčiausius mokslus" ir darantiu operacijas (blakėms... Koresp.). Tamsūs žmoneliai jam patikėjo. Montvidas paliko savo "Galvočiui" davę "vaistų", padarė "operaciją" (mergaitės šašus ant rankos nupjaušė, išlupo kelis doličius ir išsinešė). Pasisakė važiuojantį į Philadelphia "milijonieriui" operaciją daryti. Lai skaitytojai nuo to daktaro apsaugojo. Jisai panašus į nigerį, daug kalba, giriasi ir visiems "Galvočių" siūlo. Aš nieko neturiu prieš "Galvočių", bet panašios operacijos perdaug žemos ir labai, labai peiktinos; jos reikalauja sustabdymo".

Tai matote, kokia korespondencija tilpo "Laisvės" N. 15. O štai "L." N. 19. Čiru - Vira rašo apie "Galvočių" ve koki pajukuma: "Galvočius" pradėjo skelbties "Saulėje". Toks tokį pažino... Ir kurgi begausi daugiau skaitytojų, jeigu ne iš saulėje! "Laisvės" N. 21 (24 d. kovo) vėl rašoma apie Bernardą Montvidą sekantį:

"Galvočiaus" daktaras turbūt jau vėl į Chicago sugrįžo, bet operacijų dar nedaro, nes dabar blakų nėra. Visas "Galvočiaus" štabas dabar keikia socialistus, nes jie, mat, drįsta mokslo vyrus kritikuoti ir apgavikų biznį gadyti. Girdėjau, kad visa "Galvočiaus" spauštuvė ketina antru sykiu pradėti kelionę apie žemę. Pirmutinė stacija būsianti Bostone. Dieve padėk! Mat, jau laikas "Galv." sustabdyti. Jau du num. išėjo — jai dar du išeis, tai bus sumušti visi pirmutiniai rekordai".

Už tas pastabas Bernardas Montvidas buvo baisiai įpykęs ant "Laisvės", o ypač ant jos redaktoriaus Pruseikos. Bet dar labiau jisai supykė už sekantį gabalėlį, kuris tilpo "Laisvės" N. 23 (31 d. kovo) Mar-gos Mintise:

"Ar galima leisti važi-

nėti po Illinois valstijos kuopas tokiems smaliaviams, kvailiems analfabetams ir žinomiems sukčiams, kaip Bernardas Antonovas? Ar vėl reikės aprašinėti biografijas tu bomiškių kalbėtojų? Jeigu dar tasai niekšas sukinės po kuopas, tai reikės išeit aiškėn, kas tai per paukštis... kad toks Bernardas gali būti nachalų karalium — nėra dyvų. Bet jį ką panašų duot jiems lipt ant pagrindų!"

Kaip matot, "Laisvė" labai smarkiai barė tą vaikną. Jam buvo proga pasitaisyti. Užtai jisai "Laisvę" labai niekino. Jeigu ir kiti lietuvių laikraščiai būtų sudraudę B. M., taip kaip sudraudė "Laisvė", mažai jo būtų kas kita išėję. Kaip žinoma, "Laisvė" visuomet vedė uolia ir aštrią kovą su įvairiais nekvietais kalbėtojais. Stai kodėl mes ir įgijome priešių.

"Laisvės" N. 24 rašoma apie Bernardą M. prakalbas E. St. Louis. Tuomet jisai pasivadino save Antonovu. Kaip matot, tai tarpe socialistų nelaimingas Bernardas nebuvo pasisekimo. "Laisvės" N. 34 (geg. 8 d.) Margos Mintise vėl sakoma, kad Bernardą reiktų išvėyti iš "Galvočiaus" su šluota.

"Laisvės" N. 37 (19 d. gegužės) yra didelis J. D. straipsnis, kur tarp kitko rašoma apie Bernardą, kuris buvo "nepaprastas sutvėrimas, agentas, kooperatorius, moksleivis, stebuklingas operacijų darytojas, bučeris ir dievas žino, kas tai žmogus, kurio akys dūmų nebijo".

Tuomet dar "Laisvė" ir į teismą norėjo traukti. Pareištų metų vasarą Bernardas Montvidas jau kalbėjo katalikų draugijom. Stai "Laisvės" 57 N-ry telpa korespondencija iš Detroit, Mich., kur pranešama, kaip B. M. kalbėjo švento Juozapo draugijai. "Laisvės" korespondentas smarkiai nupiekia ir tas prakalbas.

Dabar, rodosi, kiekvienas sveikai protaujantis žmogus gali suprasti, kad "Laisvė" mokino B. M. doros, bet jįmsai, ažuot taisėsis, tik baisiai pyko ant "Laisvės". Ir pyko ligi pat paskutinių laikų. Veikiausiai atsimenat, kad "Drauge" ir, rodosi, "Vien. Liet." buvo tilpęs Antano Montvido laiškas, rašytas Bernardui į Stoughton. Tenais ir kalbama apie nepaisymą į "Laisvės" pliauskimus. Reiškia, jog ir tuomet Bernardui M. baisiai netiko "Laisvės" žodžiai apie jį.

Dabar pasakykit, mel-džiamieji, ar galėjo būti kas nors bendra tarpe "Laisvės" redaktoriaus, kuris taip prastai ir sistematiškai atsi-liepdavo apie tą nelaimingą žmogų?

Gal būti, kad ir neišpultų dabar to viso priminti, nes tą žmogų laukia baisi dalis, bet mes privedam tuos faktus, kaip dokumentus, kad užkimsus burną mūsų politi-kiems priešinams, kurie prastojo ir gėdos ir padoru-mo.

Nelaimingas Bernardas Montvidas iš visų lietuviškų laikraščių baisiausia neap-kentė "Laisvės", nes nei vie-nam kitam laikrašty apie jį nebuvo tiek rašyta ir taip blogai rašyta. Stai kodėl jisai supykė už sekantį gabalėlį, kuris tilpo "Laisvės" N. 23 (31 d. kovo) Mar-gos Mintise:

minti taip neapkenčiami lai-svečiai. Sakome, galėjo būti, nes tvirtint negalima. Galėjo būti ir taip, kad viską nuo pradžių iki pabaigos sumi-slijo detekt. Vėliaus detek-tyvai tą viską bjauriausia išpūtė ir pridirbo visokių fabrikacijų, nes kalėjime jų negalima sukontroliuoti. Bet apie tai bus vėliau.

Šiuo tarpu prašome savo skaitytojų kuoplačiausia pas-keisti šį straipsnį. Norė-tume, kad jį perskaitytų kuodidžiausias žmonių bū-rys.

"Vienybė Lietuvninkų" sako, kad "Laisvė", jos re-daktorius ir pirmininkas traukia tą laikraštį teisman už patalpinimą teismo re-kordų ir to, ką sakė detek-tyvus Malinauskis.

Visai ne už tai. Inkriminuo-jamam straipsny yra daug "filozofijos", kurią išreiškė "V. L." redakcija, bet ginčyties su tuo laikraščiu mes neturime noro.

Paskutiniame "V. L." nu-mery patalpinama vėl būk tai nauja Bernardo Montvido "išpažintis". "V. L." paduo-da tą išpažintį, kaip "švie-žieną". Tuo tarpu, tai yra viena iš tų devynių "išpa-žinių", kurios jau teisme figuravo. Tą "išpažintį" mes skaitome "Hartford Courant" dar laike teismo.

Chicagoškė "Amerikos Lietuva", paminėdama, jog "Laisvė" skundžia "V. L.", sako:

"O visgi begalo bjauru, kuomet jau prigryvenome prie tokių laikų, kad tarpe savęs pradeda bylinė-ties tie, kurie turėtų kitus pamokinti, kaip nuo bylų pasisaugojus... Berods, tai bus pirmas atsitikimas mūsų presos istorijoje, kad redaktorius vieno laikra-ščio skystų už "kriminali šmeižimą" kitą laikraštį. Ir tuomi negalima pasi-džiaugti".

Tiesa, jeigu jau dalykai daicina iki teismo, tai iš to nėra ko džiaugtis. Bet tai teikiams "A. Liet." sutikti su mumis, jog kartais būna at-sitiktinai, kada kitaip nega-lima elgties, kaip tik eiti teisman. Tegul "A. Liet." redaktorius dar kartą per-skaito tą "V. L." apžvalgą ir jisai pamatys ten tikrą "V. L." veidą.

Bereikalo taip-pat "Am. Liet." kalba apie palaidą stilių nekurių liet. laikraš-čių. Tas dalykas neturi ry-ši su B. Montvido byla. Ką, kad jau "Laisvė" negali-sima kaltinti, kad ji būtų pa-taikavusi ir lepinusi Bern. Montvydą. "Laisvė" buvo veik vienintelis laikraštis, kuris norėjo vesti B. M. ant doros kelio. Perskaitykit viršų talpinamas ištraukas, o persitiktinsit patįs.

"Am. Liet." dažnai kalba apie laikraščių nesuvali-dymą. Tiesa, visuose mūsų laikraščiuose būna šurkš-tumų. Bet argi apie lai-raštinę etiką gali kalbėti tie, kurie taip daug šnekojo apie konkolauckijadą, "Kel." žy-das ir kitus dalykus? Jei-gu jau kitus kaltint, tai rei-kia ir savęs neužmiršti.

Beje, atitaisome dar vieną faktišką "Am. Liet." klaidą. Prieš "V. L." užvesta ne dvi, bet trys bylos (ir pačios bendr., ne tik L. P. ir J. N.).

G. P. Servis.

Kad musė būtų taip didelė, kaip žmogus.

Užmušk musę, bet ir stu-dijuok ją. Tai yra stebė-tas sutvėrimas, kurio visi neapkenčia, jų daug berei-kalingai išnaikina ir kiek-vienas tįkoja ant jos mažos gyvasties.

Jos muskulai taip tvirti, kaip plienas; jos nervų veik-mė taip greita, kaip žaibas. Jeigu žmogus būtų taip

tvirtu, proporcionališkai, pagal savo dydį, kaip musė, tai jis pasiėmęs už skersbal-kio, augščiau jo galvos esan-čio, su savo rankomis, ir jam būtų galima, prie kojų dviejų tonų geležies vogą pririst, jis savo rankomis galėtų prie skersbalkio len-gvai prisitraukti, ir tuos du tonus geležies, prie kojų pri-rištus, nuo žemės atkelt.

Sisai išrokavimas, tai nėra tuščias išgalvojimas ar-ba spėjimas: jis yra parem-tas ant pasekmingai pada-rytų eksperimentų per bla-gą gamtininką, Feliksy Pla-teau, kuris sukinęs: muses, vabalėlius ir mažus gyvū-lus visokios giminės, kad iš-tyrus jų tvirtumą. Patirta, kad juo mažesnis gyvūnelis, juo jisai yra tvirtesnis už didžiuosius; o kuo didesnis gyvūnas, tuo yra silpnesnis už mažuosius gyvūnelius.

Panašiai, kas jau augš-čiau yra pasakyta, jeigu musė būtų tokia didelė, kaip žmogus ir turėtų proporci-onališką tvirtumą, tai ji lengvai galėtų tigrą užmušt su savo rankomis ir perplėst liutui nasrus daug lengviau, negu Samsonas padarė.

Kad žmogus būtų taip greitas, kaip musė, tai galė-tų atsiguless ant gelžkelio rėlių, atbėgant ekspresiniui traukiniui, darantįam mylią i minutą — gulėt, daleid-žiant traukiniui tik vieną pėdą pribėgt ir žmogus ga-lėtų paspėt pabėgt — išsi-gelbėt. Sisai musės greitu-mas yra ne prasimanymas. Ji pati sau užsitiki ant gerai išvystytų muskulių.

Kitas dalykas: musės kū-nas susideda iš labai lengvų medegų. Kad jos kūnas būtų taip tankus bei sunkus, kaip kad žmogaus, jos da-bartinės kojalės neatlaikytų jos.

Ta pati metoda suligina-mojo tvirtumo nemažiau in-teresuojantį rezultatą iš-duoda apie spėką ir kitų mažų arba smulkiųjų gyvū-nėlių.

Bitė, po aprokavimiui, pa-sirodė esanti trisdešimt sy-kių tvirtesnė už arkli. Ka-da tapo užkinkyta, dėlei iš-mėginimo jos tvirtumo, tai pasirodė, kad visas spėkas būtų atkelt, kiek vėžys gali, galėtų nešt ant savo pečių 363 tonų sunkumo.

Kantrumas vabalėlių ir kitų mažų gyvūnelių pailsi-me taipgi stebėtinas. Tuli i kitus kraštus žiemavot iš-lekianti paukščiai gali ant plunksnų lėkt tūkstantį ir tūkstančius mylių be poilsio.

P. Šilpnutis.

LAIVAKORTES
I Lietuvą-Rusiją
ir iš ten į Ameriką.
Laivai eina per Archan-gelską ir per Finlan-diją, neklidant kare užimtų jurių.
Pasportus parūpiname.

SIUNCIAME PINIGUS I LIETUVĄ pigiausiomis kainomis. Imame pilną atsakomybę. Pristatome kvitą su parašu apretuoto.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

1112 W 35th Street, Chicago, Ill. (Vaidžio priežiūra bankas).
Jo turtas yra auvirš \$1,500,000.
Kreipkitės raštu ar ypatiskai. Visokias žinias maloniai suteikiame.

DU BROLIAI.

Vaidzdelis iš gyvenimo.

(Pabaiga).

Antanas dar kartą kreipėsi su prašymu prie brolio, nors tas jau nekartą jam drabstė purvais į akis, išmėtinėdamas, kad jis esąs bedievis, nenutylti prieš kataliką užveizdą, nemoka gyventi, todėl atsisakė sušelpi. Vienok, Antanas vis dar netikėjo, kad brolis jį galės atstumti visiškai. Manė, kad jį tik baugina kokią laiką, bet vis gelbės.

Nuėjęs pas Jonelį, meldė pašelpos, pradžėdamas jam atlyginti, kaip tik bus geresni laikai, bet Jonelis stačiai pasakė:

— Eik kur nori ir dink kur nori. Aš nekartą sakiau, kad nieko negausi nuo manęs.

Antanas, užsigrįžęs, ėjo nedideliais žingsniais, mąstydamas ir labai giliai mintyse paskendęs. Kas tame kaltas, kad brolis pasidarė toks beširdis? Jam prisiminė kūdikystės laikai, kuomet juodu augo tėvynėje. Jis matė tą ramų upelį, kuris linksmiai bėga pro tėvų sodybą. Tam upelį jie braidė, pliauskė ir linksminosi. Jam prisiminė ir tos liudnos dienos, kuomet Jonelis, verkdamas atsiveikino visus ir iškeliavo svetur. O kaip jam buvo liudna gyventi, pasilikus vienam be taip mylimo brolio.

Tą viską apmąstęs, jis matė pas brolių vien tik netikusį krikščionybės mokslo supratimą, antra — jis suprato galybę mamonos, kuri šitame netikusiam surėdyme taip įsigalėjus.

Nuo savo brolio mintimis nubėgo net ant karės lauko ir jam nebuvo taip keista žiūrėti į kareivius, kurie vienas kitą drasko, kaip laukiniai žvėrys, bado, kapoja net ir ramius gyventojus. Jis nesistebėjo, kad kareiviai pavirto į draskančius žvėris, nes jis matė, kad jie taip pat užaugo, prisigėrę žvėriško patrijotizmo.

Jisai buvo taip giliai užsimąstęs, kad neįjautė nei kur jis eina, nors buvo visą dieną nevalges. Vienok, jam valgis buvo ne ant mislių. Jis užmiršo viską, tik staiga išgirdo balsą savo draugų, kurie nustebo iš jo nenormališkos eisenos ir melancholijos.

— Antanai! kas tamistai yra, kur eini, kodėl taip liudnai atrodi?

— A, taip sau buvau užsimąstęs apie karę, juk žinai dabar kaip apie ją imi mislyti, tai plaukai ant galvos stoja!

— Na ir kažk kas čia bus toliaus? Europoj žmonės išsiskirs, o mes čia tai badu turėsim išsitipti. Darbai visai stoja, pragyvenimas vis brangsta.

— Kamgi tamista bijai mirties, juk žinai, kad mirtis yra galas mūsų visiems var-gams ir rūpesčiams?

— Tas tiesa, bet žmogus kasžin dėl kokių aplinkybių dar vis nori gyventi, nors ir didžiausios varguos būdamas. Tau, Antanuk, visgi bėdos nebus, nors ir per žiemą negautum darbo, nes brolis Jonelis gana turtingas, o kaip tamista vienas, tai labai lengva išmaitinti nors ir metus laiko, bet mums su šeimyna tai gali prisieiti tikras galas.

— Apie mano brolių tai geriaus man nei nekalbėkite.

Antanas visą dieną praleido kalbėdamas su draugais apie dabartinį padėjimą ir visą dieną išbuvo nevalges. Tik vakare apie devintą valandą atsiveikinęs su draugais, vėl ėjo pas brolių Jonelį pernaktvoti, nors valgyti nesitikiėjo gauti. Kuomet Antanas prisitartino prie durų, pajuto, kad durys jau užkabintos, vienok pabaldės į duris, užklauskė:

— Ar jau nė guliti nepriimsi?

Pasigirdo už durų balsas:

— Tai ne! Pas mane vietos nėra dėl tavęs.

Antanas keliatą žingsnių atsitraukęs nuo durų, ilgai stovėjo ir mąstė. Jis norėjo kur prapulti iš šio pasaulio, kad niekas jo nematytų ir nežinotų, kur dingio. Jis troško atsilsėti, kur jurių gelmėse. Jis norėjo keliauti į okeano tolymiausią dugną, ten kur vien tik jurių lelijos jį būtų priglaudusios. Jis jautė širdyje ramumą, mislydamas apie tas vietas. Jis manė stačiai eiti ant tilto ir linksmai bėgantį upelio vandenį, kad tas jį nuneštų į didįjį okeaną, kuriame jis galėtų atsilsėti ir persiskirti su visais pasaulio vargais. Ant miestelio užviešpatavo amžina tyla, tik per melyną dangų slinko balti debesėliai. Jį baugino ir tas, kad pakils didelės kalbos iš fanatikų pusės. Jis nenorėjo ant savo

draugų uždėti tą nesmagumą, kurį būtų girdėję nuo fanatikų. Kiek pamislijęs Antanas grįžo dar pas savo draugus, su kuriais praleido visą dieną kalbėjo. Nuėjęs pas draugus, papasakojo apie savo likimą. Draugo moteris pasakė: Tegul buna pas mus ir kiek turėsim, tai valgysim visi, o kaip pabaigsim, tai kur dingsim, tai vėl visi.

K. Rugienius.

SUKURIUOSE.

(Pabaiga). (Iš "L. 2.")

Zemaitės, tosios seniai visų pripažintosi talentingos realistės, dvasioje nėra chaoso, bet užtat nėra ir disciplinos. Ji, išėjusi iš liaudies sluogsnų gilumos, pasiliko liuosa dvasia, išlaikę žydriausius sielos virpėjimus iki gilios senatvės. Psichologines lietuvių tautos formas turime ieškoti tik laudyje, ir tai ypač sergiamoje nuo svetim-tačių intakos.

Zemaitė mūsų raštijoje stovi visai atskirai ir savo tvėrybos rūšyje sau lygios neturi. Ne tik savo darbų finalu, bet pa-čių tvėrimo procesu. Apie Zemaitės tvėri-mą galima pasakyti tik viena: **Zemaitė gyvena**. Ar tai neapibrėžia jos, kaip daili-ninkės? Tiesa, neužtenka gyventi, reikia iverti... Bet kas šiandien beabejos, kad Ze-maitė tvėrėja. O kad dauguma mūsų tvė-rėjų (ir pripažintų!) negyvena, o tik kny-gas rašo — tai faktas. Zemaitė, kaip Puš-kinas, pasakytų: "neprotauja viltingai", ne-turi pretensijų žmonių mokinti, nesiima ko-kių nors tendencijų ir moralių propagan-dų. Ji jaučiasi gyvenimą, myli jį, tik gy-vuliškųjų jo ištraiskų nekencia, ir piešia tai, ką jos siela apreiškia savo gyvenimo lūkesčiuose.

Apskritai, Zemaitė yra vertinama, kai-po tikslai ir teisinga išreiškėja žmonių bū-do, žmonių papročių, paprastosių žmonių buities. Tame randama yra visa jos ver-tybė. Bet tai tikrai tvirtinti ir tame pasi-likti — reiškia paniekti Zemaitę, kaipo beletristę, reiškia ją, kaipo dailininkę, nuo Parnaso nutraukti. Kam, meldžiamieji, rašyti apie papročius, apysakas, kad tą patį galima kurkas trumpiau, aiškiau ir išsamiau išdėstyti monografijoje — aprašyme? Kam man iš knygu (dailės veikalų — beletristi-kos) įieškoti buities — papročių aprašymo, kodėl gi aš pats negaliu po sodžių dairyties, švilpinėti ir stebėtis į tai, ku ponai naturalistai pasitenkina pas Zemaitę! Ar gal Zemaitė rašo tik miestelėnams, kurie negali kaiman atvažiuoti, ar svetintau-čiams, ar iš geros širdies būsimajam istori-kui medžiagą gamina?!

— Gana to jungo!

Laikas pas Zemaitę išvysti ne tik bui-tį, bet ir gyvenimą (juk savokų "buitis" ir "gyvenimas" šiek-tiek inteligentiškas ir są-žiningas žmogus neidentifikuos!).

Laikas nustoti Zemaitę — dailininkę matyti pavargėlių ir išglebėlių užtarėją, laikas jau išvysti joje lietuviškumo dvasios skelbėją! Kas svarbiau? — Rškit, kaip norit. Tik mūsų gerbiamoji "kritika", enot tos pasakos, vabalus surokavo, o dramblio taip ir nepastebėjo, Zemaitę-re-porterę išgarbino, o Zemaitę-dailininkę taip ir pražiopsiojo.

Žinoma, pagal Jurgio ir kepurė. Bet nejaugi "inteligentai" Zemaitės tipuose iš "Nuo audros pasisilėpus", "Gera galva", "Mūsų gerasis", "Valsčiaus sūdas", "Apsi-riko" ir d. kt. temato ir teįjunta tik papras-tosios plikosios buities padarus?!

Zemaitės raštuose kaip tik jausti pir-myktė lietuvių psichologijos forma — bū-tent realinė. Pas ją viskas taip grubu — ir stilius, ir vaizdai, ir žmonės veikėjai, ta-rytum kokie tai žvėrys susirinkę. Bet tik praskėskiplačiau akis, praverki plačiau sie-lą — ir išvysi žydriausius slėpinius: girią pirmapradžią.

Zemaitės tipai — tai laiptai, kuriais ji veda į tautos sielos žinyną. Kad ir keis-tai ten atrodytų, vis dėlto visos mūsų kai-taliojimos pastangos, visi mūsų taip daili-ninkų, taip ir filosofų sielų siekimai aiškiai ten apsi-reiškia. Ir aišku, kad iš įvairiau-sių apsi-reiškimo rūšių svarbiausia ir galin-giausia, jei tik ne vienintelė: "visų tikslų tikslas", tai yra tautos dvasios apsi-reiškimas. Ir garbė tiesiems, kurie skina kelią, erškėčiais nuklotą, į tautos dvasios slėpinį!

Adelaida Popp.

Tulos darbininkės istorija.

Vertė V. P.

(Pabaiga).

Kad dabar sėdžiu kalėjime, bet atbulai — žingsniuodama po kambarį mislijau, kaip atgauti praleistą laiką, kaip paskui pavaryti pirmyn visą agitaciją, kurios dabar negaliu varyti? **Kalėjime** stengiausi daugiau įgyti supratimo, skaičiau tokias knygas, kurių pirmiau skaityti neturėjau laiko. Nekantriai laukdavau partijos' organo, kurį man vyras, ateidamas pasimatyti, slapta perduodavo. Suprantama, nesmagu buvo sėdėti tokioj kameroj, į kurią nuolatos žiūrėti sargas ir mato tavo kiekvieną pasijudimą. Kada išeidavau į kiemą pasivaikščioti, tai kaip politiška prasikaltėlė, turėdavau nuolatiai laikytis nuo kitų kalinių. Jeigu kas iš kalinių paklausdavo, už ką aš čia pakliuvau, tai sargas pradėdavo koltioti.

Patalą turėjau kietą, kaip akmenį ir žonai skaudėjo, bet gailėtis — nesigailėjau. Tvirtai tikėjau, kad proletarijatas, bekovodamas už pasiluosavimą iš po kapitalistinio jungo, įvykdys gyvenimąn Georgo Hervego žodžius, kurie laike darbininkų švenčių puošia sienas:

„Ko mes trokštame ir ateity sulauksim? Duoną ir darbą visuomet turėsim, savo kūdikius mokinti galėsim ir senatvės sulaukę bado nekenčėsim“.

Kas ištikrųjų nori, kad Hervego žodžiai išsipildytų, tas neprivalo nusiminti, kuomet jį patinka nelaimės. Tikslas toks puikus, taip patraukiantis, kad jo atsiekti mui viską galima pergalėti.

Teodor Dostojevskis.

Kunigas ir Velnias.

Puikiasioj nuo aukso ir sidabro blizgančioj bažnyčioj stovėjo prie altoriaus kunigas, aprengetas elegantiskai brangiais rūbais, išsiuvinėtais auksu. Buvo įsiganęs, riebus vyras, raudonais skruostais, gražiai susukuotais plaukais. Jo baltas buvo graudingas, išdidus. Išveizda irgi pritaikinta prie bažnyčios išveizdos, kurioj auksas upeiliu tėjo ir savo blizgėjimu kiekvienam tendė akis. Visai kitaip išrodė publika, kuri bažnyčion susirinko. Ten buvo įvairių lavonų: ubagų, darbininkų, kaimiečių, senų bobų ir apdriskusių vaikų. Aprirengę irgi prastai, veidai išblyškę. Tas viskas liudijo, kad darbo žmonės kenčia. Juodos rankos, apdengtos žaizdomis nuo sunkaus darbo.

Kunigas, dūmais apsmilkęs altorių ir paveikslus, pradėjo pamokslą sakyti ramiai užsilaikančiai publikai.

„Broliai ir sesers Kristuje! Mūsų mylimas viešpats davė jums gyvenimą, todėl jūs pareiga būti juomi užganėdintais. Bet ar jūs tą pildote? Ne. Jūs gyvenimu nėsate užganėdinti. Pirmas dalykas, per mažai tikite į dievą ir jo šventuosius stebuklus. Toliaus nėsate paklusnūs valdžiai! Priesiešate vietiniai valdžiai ir viešpatuojantieji monarchijai. Niekinate įstatymdavystę, kuri visą tvarką daro.“

Biblijoj šventoj yra parašyta: „Kas yra caro, atiduokite carui, o kas dievo, dievui“. To anaipol jūs nepildote. Ar žinote, ką tas reiškia? Tai yra baltas, smeltelinas griekis! Teisybė jums sakau, kad tai velnias priveda jums prie to, idant jūs dūšią greičiau pagauti ir savo nagus. Velnias jus gundo, o jūs jo klausote ir pildote tą, ko jis trokšta. Velnias tik laukia jūsų smerties, idant dūšią greičiau pagauti. Nelabais iš džiaugsmo šoks pragare, žiūrėdamas į jūsų spingančias dūšias. To dėl aš perspēju jus, mano brangieji! Primenu jums, idant grįžtumėt iš blogo kelio, kuris yra klaidingas ir trumpas. Dar užtektinai yra laiko! O dieve, dieve, susisimilk ant jų!“

Žmonės klausė ir iš baimės drebėjo. Jie karštai tikėjo kunigo žodžiams. Dusaudami žėgnojosi, poteriaudami parpuolė ant kelių ir bučiavo grindis. Taipgi ir kunigas persižegnojo. Kada nusisuko nuo žmonių — gardžiai nusijuokė.

Kada kunigas žmonėms sakė pamokslą, tai šale bažnyčios vaikštinėjo velnias. Išgirdęs savo vardą, atsistojo prie bažnyčios lango, kad pamatyti, kas ten darosi.

Matėsi nuolankūs žmonės, kurie bučiavo kunigo ranką; paskui pamatė, kaip kunigas rūpestingai rinko pinigų nuo nuskursusių žmonių. Tas velnią labai supykino, ir kada kunigas ėjo iš bažnyčios, velnias skubiai prisartiino prie kunigo ir paėmęs už „šventos suknelės“ jį sulaikė.

— Tu, storasis klebone, — velnias prabilo — ką ten primelavai tiems nelaimingiems žmonėms? Pasakyk man tuojaus, kokiomis ten pragaro kančiomis juos bauginai? Argi tu nežinai, kad jie dabar jau kenčia pasiutusiai didelės pekliškas kančias? Argi jau pamiršai, kad tu pats ir šiandieninė valdžia esate mano įpėdiniais ant žemės? Tai jūs rengiate tiems vargšams pragarą ant žemės! Jeigu tu iki šiol apie tai nežinojai, tai dabar eik su manim ir aš tau parodysiu.

Velnias griebė dvasišką tėvelį už sprando ir, iškėlęs augštai į dausas, nunešė dirbtuvėn, kur virinama geležis. Ten darbininkai priversti yra dirbt vidury pekliško karščio, jų gyvastis didžiausiam pavojuje. Oras tvankus ir karštas nepakenčiamas dėl riebaus dvasiško tėvelio.

Kunigėlis taip įkaito, kad verkiančių balsu pradėjo maldauti:

— Susimylėk ir pavelyk man apleisti šį pragarą.

— Palauk, mano mielas, — tarė velnias, — aš privalau tau parodyti ir daugiau tokių įstaigų, kuriose darbininkai kankinami.

Nieko nelaukęs, velnias pagriebė kunigą ir nunešė ant piečiaus.

Ten darbininkai kėlė jausus. Jie buvo pavargę, išalkę ir dauguma jų, nuo sunkaus darbo, negalėjo ant kojų stovėti. Užveizda vaikščiojo aplinkui ir šaukė, kad jie dar labiau skubėtų.

Paskui velnias paėmė dvasišką tėvelį ir nunešė į tas stubas, kuriose darbininkai gyvena. Čia velnias parodė, kaip darbininkų šeimynos gyvena susikimšę į mažus, šlapius ir šaltus kambarėlius, negaudamos nei tyro oro, nei saulės spindulių. Velnias pirštu parodė į tas šeimynas ir tarė:

— Ar čia ne pekla?

Per visą kunigėlio šventą kūną perbėgo šurpuliai. Jis atsiskuko prie velnio ir drebančiu balsu tarė:

— Kogreičiausiai vesk mane iš čia. Aš pripažįstu, kad čia yra pekla...

— Bet tu juos baugini kokia tai kitokia pekla, kurios nei pats nežinai! Jie ir taip suvargę kunikai ir dvasiškai, o tu juos dar labiau vargini. Dar ne viskas, eikime toliau! Aš tau turiu dar vieną pragarą parodyti.

Velnias pagriebė kunigėlį ir nunešė į kalėjimą. Jis jam parodė tamsias kameras, kuriose ant grindų gulėjo išbadę žmonės. Jie buvo panašūs į šešėlius. Velnias rūšiu balsu sušuko:

— Nusivilk savo šilkinis drabužius, aš tau retėžiais surakinsiu kojas, atsigulk sykiu su jais ir tuomet pasakok apie pragaro baisenybes.

Kunigas pradėjo šaukti:

— Ne, ne! Aš nieko baisesnio negaliu sau persistatyti. Susimylėk ir paleisk mane iš čia.

— Gerai, — tarė velnias, — jeigu tu tą viską, ką aš tau parodžiau, pripažįsti pragaru, tai kur gi tas pragaras, kuriuomi tu nuolatos žmones baugini? Tu turi atsimiti, kad jie ir dabar pragariškas kančias kenčia.

Dvasiškas tėvelis pradėjo drebėti. Velnias ironiškai nusišypsojo ir tarė:

— Taip, dvasiškas tėveli, tu visus norėjai apgauti!

Kada velnias kunigėlį paleido, tai tas, pasikėlęs sutoną, nešėsi, kaip drūtas, o velnias žiūrėjo ir gardžiai juokėsi.

Vertė V. J. Stankus.

DĖL KUN. OLŠAUSKO.

„Vilties“ N. 116 p. Z. sako, kad kun. Olšauskas neprisipažino neteisybę skelbęs, o tik paaiškines negerai suprastą jo skelbimą. Žinoma tą Olšausko paaiškinimą „Viltis“ gali visafp aiškinti, bet kiekvienas galvojantis žmogus tą aiškinimą supras taip, kaip buvo rašyta „Lietuvos Ūkininke“. Juk tie visi „Vilties“ skelbiamieji protestantai irgi tikėjo, kad kun. Olšauskis teisybę skelbęs, tai yra, kad kun. Michalkevičia grietaiti uždraudęs rekolkecijas lietuviams šv. Petro bažnyčioje daryti. Kitaip tos protestantų litanijos būtų nesurinkę.

Moters žodis.

Daug rašoma ir kalbama apie moterų reikalus, daug išreiškiama įvairių nuomonių, daug nurodoma, kaip moteris darbuojasi ant visuomeniškos dirvos, bet už vis daugiausia moteris pasmerkiamas, kad jos tamsios, paskendę fanatizme, girtuokliauja ir tt. Bet ar tie visi pasmerkimai teisingi? Man rodosi, kad jie neturi jokio pamato.

Kodėl? Mes gerai žinom ir matom, kuris tik vyras apsišvietęs, ne girtuoklis, tai ir jo moteris nėra jau tokia tamsi, fanatikė ir girtuoklė. Suprantama, ji gali mažiau už savo vyrą supprasti, bet jaučia tą patį, ką ir jos vyras, nes kapitalistinė koji sistema lygiai spaudžia kaip vyrą, taip ir moterį.

Bet čia daugelis pasakys, kodėl jos neveikia ant visuomeniškos dirvos?

Aš jau minėjau, kad moteris gali būti supratime daug silpnesnė už savo vyrą, per tai ji ir neišdrįsta pradėti veikti ant visuomeniškos dirvos. Antra — moteris yra apsunkinta šeiminis našta: ji turi kūdikius auklėti, namus prižiūrėti ir tt., per tai negali dalyvauti visuomeniškame darbe.

O trečia — argi jau visi vyrai, kurie save vadina susipratusiais, darbuojasi ant visuomeniškos dirvos? Ar tai galima pavadinti darbu, kad jie priklauso prie kokios nors progresyviškos draugystės arba socialistų kuopos, nuolat į susirinkimus ir ten pasėdi? Juk tą patį ir moteris atlieka, tik skirtingame tame, kad vyras sėdi svetainėje, o moteris namie. Bet kaip vyras nieko neveikia, taip ir moteris. Pažiūrėkite į tuos vyrus, kurie save vadina susipratusiais, ar jie rūpinasi paprasčiausiais dalykais, kaip tai išsiimimu pilietiško popierų? Nei kiek neapsirikiusi, jeigu pasakysiu, kad pusė taip vadinamų susipratusių vyrų visai ne paaiso į pilietystę ir nesirūpi na išsiimti pilietiško popierų. Ir kas iš to, jeigu mes visos moteris pradėtume šaukti, kad mums nepatinka ši valdžia, kad mes kapitalistai išnaudoja, jeigu mūsų vyrai sėdi ir pypkuriuko? Man rodosi, jeigu tik vyrai pilnai būtų susipratę, jeigu jie ištikrųjų darbuotųsi ant visuomeniškos dirvos, tai ir moteris ruo jų neatsilikytų. Suprantama, aš nesakau, kad visi vyrai nesidarbuoja — daugelis darbuojasi, bet didžiama jų tik didžiujosi, kad jie susipratę, bet darbuotis visai nesidarbuoja.

Tiesa, atsiranda ir moterų, kurios nepameta savo fanatizmo ir persekioja vyrus, kad jie darbuojasi ant visuomeniškos dirvos, bet tai būna retai, galima sakyti, kad tai išimimas.

Taigi jūs, kurie visuomet šaukiate, kad moteris tamsios, fanatikė ir girtuoklė, pasirūpinkite pirmiausia jų vyrus apšviesti, o jau paskui šaukite ant moterų, jeigu jos nepaliaus girtuokliavę arba neatsikratys nuo to fanatizmo. Man rodosi, jeigu mūsų vyrus apšviestie, tai ir su moterų tamsumu jokio vargo neturėsime.

Davatkėlė.

Jaunieji abiejų lyčių, tankiau susieikime.

Neperseniai man tektavo atlinkyti vieną burelį lietuvių.

MOTERIMS NAUJIENOS

vaikių. Kada aš tik ten nuėdavau, tai beveik visados rasdavau susirinkusias vienas mergaites. Vis taip pasitaikydavo, kad aš, vyriškis, būdavau vienas tarp keleto mergaičių.

Sykį kalbėjomės apie mūsų jaunomėnų ir viena iš susirinkusiųjų, jauna, išmintinga mergaitė, tarė mane:

— Man rodosi, kad tarp kitų mūsų jaunomėnų klubių yra dar ir ta, kad jaunimas skirtingų lyčių perretai susieina.

Matėsi, jog tą burelį, kankino tarytum vienuolyno gyvenimas; matėsi, kad nesant jų tarpe jaunikačių, jų susiejimoose stokavo gyvumo.

Tarp vyriškių tokių viengungių susiejimų užtikau dar tankiau, ypač tarp labiau prasilavinusiųs, pažangesnės jaunomėnės. Teko ir laikraščiu korespondencijose patėmyti aimanavimus „kad, esa, su merginomis mums vargas, jų truksta“.

Ir nestebėtina, kad tokie viengungiški susiejimai slolina ir vienos ir kitos lyties jaunimą. Jau toksai gamtos surėdymas, kad viena lytis turi patraukimą prie kitos. Vienos lyties ypatą dar neturi visų žmonijai gamtos suteiktų ypatybių, ji yra dar ne pilna. Apie tai Luteris taip išsitarė: „Vienas vyras, tai dar ne žmogus, viena moteris, tai dar ne žmogus, bet vyras ir moteris tai vienas žmogus“.

Kad sutverti tą vieną žielybę — žmonių, jaunomėnų skirtingų lyčių ir skverbiamą vieną prie kitos. Anot mūsų bagerbto rašytojus V. Kudirkos žodžių: „Dėl pakurstymo susivesti ir pora dedienė — ganta suteiktoki „traukutį“, kuris lenkia moterišką prie vyriško, o vyrišką prie moteriško; kuri žmonės vadina „meile“, apie kurią begiedami tūkstančiai poetų džioga gavo“.

Aš gi pasakysiu, kad ne vien poetai iš tos priežasties džioga gaus, bet ir visiems abiem lyčiams jaunims ganta nemažą dozą to „traukutė“ suteikė; tas ir ant jų ne pergeriausia atsiliepia. Gal ir ne taip tankiai, kaip poetai, gal ir ne džioga, bet kita kokią — negalę ir paprastai jaunimas dėl tos priežasties suseraga. („Naujienos“).

ŽINIOS.

SCRANTON, PA.

Mūsų korespondentai tankiai nusiskundžia, kad moteris nieko neveikia. Matomai korespondentai mažai seka moterų judėjimą. Štai 16 d. liepos dvi lietuviškos stovės teisman už peštynes. Ar tai čia neatsižymėjimas? Reikia pasakyti, kad tokių gabių yra ir daugiau. Jos visos susirenka į vieną stovę, pradeda girtuokliuoti, o paskui ir susipeša. Mat, kada jos nueina į bažnyčią, tai dvasiškas tėvelis liepia šalintis nuo „bedievių“, neškaityti bedieviškų laikraščių ir tt.

Vietinė.

LAWRENCE, MASS.

18 d. liepos buvo išvažiavimas moterų Birutės klubo. Birutės klubas užkvietė ir L. S. S. 64 kuopą. Kuopiečiai visi dalyvavo ir dailiai praleidė laiką.

Reikia pažymėti, kad Birutės klubas darbuojasi ga-

na smarkiai. 31 d. liepos bus balius, o 1 d. rugpjūčio bus prakalbos L. S. K. bendrovės parke.

Linkėtina, kad klubietės ir ant toliaus darbuotųsi ant visuomeniškos dirvos.

M. M. S. Našlaitis.

LAISKAS REDAKCIJAI.

Gerbiama Redakcija!

Aš myliu tulą merginą; ji taipgi mane myli ir yra laisvų pažiūrų. Bet jos motina labai karšta katalikė ir niekaip ją negalima pertikinti, kad ji mestų tą fanatizmą, nes jau labai sena ir nesupranta jaunosios idėjos ir prakilumo. Kad neižeidus motinos, mergina maldauja imti šliubą bažnyčioje.

Ką aš turiu daryti? Apleisti mylimą mergaitę tik per tai, kad ji, mylėdama savo motiną, nesutinka imti civilišką šliubą, nesinorėtų ir per daug skaudu būtų. Bet atsiranda tokių draugų, kurie sako, būk tai didžiausias prasižengimas imti bažnyčioje šliubą.

Meldžiu patarti, ką aš turiu daryti, ar išsižadėti mylimos mergaitės, ar sutikti imti bažnyčioje šliubą?

Su pagarba,

Vienas pirmievių.
Cleveland, Ohio.

Nuo red. — Labai gerai daro tie, kurie vengia bažnytinio šliubo, bet išsižadėti mylimosios vien tik dėlto, kad ji, mylėdama savo motiną, nesutinka imti civilišką šliubą, irgi būtų neprotinga. Mergaitė visai protingai elgiasi, jeigu ji mato, kad savo motinos negalės pertikinti ir imdama civilišką šliubą dar gali sukelti nesmagumų ir net motinai sutrumpinti amžių.

Emimas bažnyčioje šliubo nėra jau tokiu prasižengimu, kaip dauguma sau įsivaizdina.

Champ Clark padės moterims.

Champ Clark, speakeris atstovų buto, pasakė, jog jisai prigelbės moterims kovoje už įgijimą balsavimo teisių.

Jisai pasižadėjo sekančiame kongrese paremti sufragių reikalavimą suteikt balsavimo teises visoms Amerikos moterims.

Mokykla namų apžiūrėtojom.

New Yorke randasi įvairių mokyklų. Pastaruoju

laiku tapo atidengta mokykla namų apžiūrėtojom. Mokykla randasi pirmam nuvade ir visos to nuovado namų apžiūrėtojos privalo tą mokyklą lankyti.

Mokykloj aiškinama, kaip reikia namus apžiūrėti ir užlaikyti švarumą.

Vaikams ligonbutis.

Ponia A. D. Juilliard pakaukavo 100 būkstančių dolerių ir už tuos pinigų Wilmington, Del. pabudavojo dėl New Yorke ligotų ir silpnos sveikatos kūdikių laivą-ligonbutį.

Aukautoja sako, kad jai tokiu būdu pavyksią išgelbėti 1,570,000 nelaimingų kūdikių ir motinų. Manoma, kad panašiai pasielgs ir kiti.

Laivas įtaisytas su visais naujaisiais mediciniškais įtaisymais. Ilgio turi 215 pėdų; ant jo nuolatos gali būti 1,200 kūdikių ir motinų.

Ant laivo randasi įstatymai dėl visokių žaislų, būgijimų ir saulinės vanos. Įtaisyta atskiros „palubos“ dėl mažylių, motinų, didesnių ir jau paaugusių.

Ligoniams duodama pilnas užlaikymas; vieni turi mažą dalelę primokėti, o kiti visai dykai gauna.

Jeigu pati aukautoja sprendžia, kad New Yorke randasi 1,570,000 nelaimingų kūdikių ir motinų, o ant jos laivo tilpsta tik 1,200, tai dauguma kūdikių belaukdami vietos ir pas Abrahomą nukeliaus.

Demokratams remis moteris.

Norintis patapti Massachusetts valstijos gubernatorium kongresmanas Deitrick jau agituoja už moterų teises.

Tai jau gana geras ženklas. Reikiška, jog ir demokratų partijos vadai supranta, kad reikia progresuoti bent tame klausime.

Lygios globojimo teisės.

Massachusetts valstijoj praėjo teisės, suteikiančios tėvui ir motinai lygią globą ant vaikų. Ligišiol, padėkime, persiskyrime, vyras turėjo išimtinias teises. Kad tasai įstatymas praėitų labai daug pasidarbavo susiorganizavusios moteris.

Organizuotai spēkai viskas galima atsiekti, neorganizuotai — nieko!

Darbininkai, skaitykit visi!

Tas jūsų naudai!

Kazimieras W. Žiurinskas and Co.

Kostumieriškas Kriaučius.

1100 WASHINGTON ST., NORWOOD, MASS.

Siuvu siutus, overkotus ir reinkotus, o taipgi ir kitokius drabužius pagal raujausią madą ir už pigiausią kainą. Todėl, draugai — darbininkai, kreipkitės prie manęs, nes aš esu jūsų draugas. Jūs tankiai remiate savo priešą, sustiprinate jį savo centais, o jisai jums persekioja. Aš gi esu darbininkų partijos žmogus ir visada su jumis darbuosiu. Man nerūpi jums išnaudoti, bet jums patarnauti. Turiu viltį, kad perskaite šį apgarsinimą jūs, draugai — darbininkai, pasiūsit man atvirutę ir savo adresą, kur gyvenat, o aš atvažiuosiu pas jus ir atsivežsiu įvairiausių samplių. Galėsit išsirinkti pagal savo tikrą norą. Paimsiu miera ir bus pasiūta taip, kaip tik jūs norėsit. Darba gvarantuojau.

Priegtam, važinėdamas po miestus ir miestelius, užrašinėsiu darbininkiškus laikraščius, kaip tai: „Laisvė“, „Kovą“, „Keleivį“, „Naujienas“ ir kitus.

KORESPONDENCIJOS

LAWRENCE, MASS.

"Didžiausias streikas"!

18 d. liepos dalis "vienu" parapijų pradėjo streikuoti. Priežastis streiko sekanti. Kunigėlis su pagelba tūlų parapijų, savo avėlėm pradėjo labai plikai vilnas kirpti ir kad pasekmingiau tą darbą varius, išmetė senuosius kolektorius ir pastatė tokius, kurie jam patinka. Dalis parapijų tokiu pasielgimu pasipiktino ir 18 d. liepos, eidami bažnyčion, atsisakė naujai išrinktiems kolektoriams dešimtukų mokėti. Suprantama, kilo triukšmas, buvo pašaukti policininkai ir kurie nemokėjo dešimtukų, tuos laukan vijo.

M. M. S. Našlaitis.

DAR APIE LAWRENCE'Ų STREIKĄ.

Mūsų korespondentas Dilgė štai ką rašo:

"Pas mus dabar siaučia streikas. Nemanykite, kad industrialistai streikuoja prieš savo išnaudotojus. O, ne! Parapijonai streikuoja prieš dvasišką tėvelį. Kaip girdėt, tai nuo senų laikų tūli parapijonai pyksta, kad mūsų kunigėlis nekeičia socializmo, nevadina jų žmogžudžiais, paleistuviais, kaip kad kiti kunigai daro, bet prisilaiko dievo žodžių: "Mylėk artimą savo, kaip pats save". Tas tamsiems parapijonams nepatinka. Nekurie stačiai sako: "Mūsų kunigėlis socializmo priešinys".

"Keliatą dienų atgal parapijos komitetas buvo mitinga susaukes, bet kunigėlis irgi nesnaudė—pašaukė policiją ir iš pobažnytinės svetainės visus išvyjo.

"18 d. liepos parapijonai, eidami bažnyčion, pradėjo dešimtukų nemokėti. Bet kunigas jau apie tuos špūsus anksčiau sužinojo ir prie durų pastatė kelis guzikuočius su buožėmis. Kurie mokėjo dešimtukus, tiems nieko nesakė, bet kurie bandė iesti be dešimtukų, tuos grąžino atgal.

"Man nerūpi nei kunigų patelinti, nei parapijų pasmerkiti, tik noriu savo nuomonę išreikšti. Man labai gaila tų žmonių, kurie kruvinai uždirbtas centais pasistatė bažnyčią ir dabar policininkai juos iš tos bažnyčios veja laukan. Mat, jie savo bažnyčią pavėdė vėskūpiui ir tas dabar gaspadoriauja. Bet iš kitos pusės neverta ir gailėtis. Socialistų kalbėtojai nuolat aiškina, kaip Romos agentai neteisingai elgiasi, bet jie kalbėtojų neklausydavo!"

NORWOOD, MASS.

Kada Kristus atėjo įsąnyti izraelitus, tai tie patys izraelitai sūnai jį paniekino, apspjaudė ir net nukankino. Reikia, jie nepažino savo išganymojo.

Kada pradėjo artintis naujosios gėdynės išganymojo—socializmas, kad paliausavus darbininkus iš po kapitalistinės vergijos, tuomet patys darbininkai pradėjo jį niekinti, išjuokti ir visokiais būdais persekioti.

Kuomet vietos lietuvių apšviestė dalelė įsteigė Lietuvių Namą (svetainę), kaip apšviestos įstaiga, kuriame kiekvienas darbininkas gali įgauti supratimą, tuomet patys darbininkai pradėjo prieš tą namą kovą vesti, pradėjo jį neapkęsti, visokiais būdais persekioti. Ir jeigu tas namas persiverstų į žmogiską esybę, tuomet, be abejonės, tie patys darbininkai stengtųsi jį nužudyti.

Nėra reikalo kalbėti apie girtuoklius, kazyrininkus, boliv badytojus, nes jiems tautiškas namas, laikraštis ir, abelnai, visas kultūros kilimas mažą rolę lošia; jie teikius darbus skaito visai menkais ir j juos neatkreipia jokios atydos. Bet labai liūdna darosi, kad atsiranda ir tokių, kurie neužsima nei girtuokliavimu, nei kazyravimu, nei boliv stūmimu, bet dar arčiau persekioja tautišką namą, negu girtuokliai ir kazyrininkai. Ta kompanija, kuri arčiau už girtuoklius persekioja tautišką namą, skleidama visokias paskalas, susideda iš atskilėlių Chicaginės tautos tarybos, po vadovystės dvasiško tėvelio. Mūsų dvasiško tėvelis nespėjo į parapiją koją įkelti, kaip jau visu smarkumu pradėjo darbuotis. Tuojaus prasiartė, kad Liet. Lab. draugystė, kuri rengėsi tautišką namą statyti, išgrausias iš pamatų. Bet tie jo žodžiai vėjais vėjo.

Kada jau namas buvo pradėtas statyti ir aiškiai matėsi, kad bus pastatytas, tuomet kunigėlis per pamokslus pradėjo sakyti, kad tas namas greitu laiku teks "reksmanams". Čia reikia priminti kunigo Deliano žodžiai: jis pasakė: "Jeigu šis namas pakliūs autskarininkui, tai jūsų dabartinis probašius pas tą autskarininką siūlus iš autskarių pašios".

Reikia pažymėti, kad tūli katalikų vadovai valdžiai įskundė D. L. K. Keistucio draugystę už tai, kad jį paskolino \$500 Lab. draugystei dėl statymo tautiško namo. Ir tie patys vadovai nepaprastai šūkauja apie tautos kėlimą. Tokie žmonės nuo tautos užsielpo nelabai garbinga varda. Kaip rodosi, tai tie skundikai tiek pelnys, kiek Zabackas ant muilo. Keistucio draugystei padarė nesmagumų ir bereikalingai ištrauks keliatą dolerių.

Nors jau tautiškas namas seniai pastatytas, bet iki šiol nei viena tautiškai klerikaliska draugystė nelabai tame name mitingų ir nerengia įvairių pramogų. Jie, dėl "labo savo tautos", viską atlieka svetimtaučių svetainėse. Kada moterų draugystė tūlos narės buvo pakėlusios klausimą, kad mitingus laikyti tautiskam name, tai didžiama draugystės narių jas visokiais žodžiais išplūdo. Iš tos priežasties buvo priverstos suverti kitą moterų draugystę, kuri gerbtų savo tautą. Ir šiandien iš priežasties klerikalų tamsumo, jau turime naują moterų draugystę (šv. Katrinos), kuri prisidėjo prie tautiško namo ir rūpinasi jo palaikymu. Bet senosios moterų draugystės narės atsisakė ką nors pirkti nuo tų biznierių, kurių moteris priklauso prie šv. Katrinos draugystės.

Dar nėra metų, kaip tautos namas įsteigtas, bet apie jį susispietus pažangesnioji visuomenė jau labai daug nuveikė dėl pakėlimo savo tautos. Tautos name randasi viešas knygynas, iš kurio kiekvienas lietuvis gali gauti knygų ir laikraščių, pasiskaityti. Tautos name įvynasi choras ir benas. Tautos name gerb. kompozitorius M. Petrauskas pastatė ant scenos keliatą operaičių. Kiekvieną vakarą jį šventadieniais tautos namo duris dėl visų atdaros. Tautos namas kiekvieną lietuvių žadina ir žadins paliaut girtuokliauti, kazyruoti ir pamesti kitokias ydas, bet ateiti

ir šviesies. Bet daliais lietuvių visai nesupranta tos naudos, kurią tautos namas neša. Suprantama, pykti ant tų žmonių negalima, nes jie nesupranta, ką daro. Jų reikia tik pasigailėti.

J. Pakarklis.

SO. BOSTON, MASS.

Atsakymas ant atsakymų.

"Laisvės" N57 patilpo laiškas ir nors jis labai mažos vertės, bet kadangi jo rašėja "Vis Nuliudus" prisipažįsta buvusi 60 kuopos nare ir dabar stengiasi paimti dalykus, perstatyti ne taip, kaip jie yra, todėl dēlei aiškumo, pranešiu geriamajai autorei to laiško, taipgi ir kitiems, kurie persistato, jog 60 kuopa visame kame kaltino laisviečius ir būk kuopa tuom laiku nebuvo. Laisviečiams esant Bostone, 60 kuopa buvo pakliusi iki augščiausio laipsnio savo gyvime, turėdama 123 narius ir apie \$400 pinigų savo ižde. Taipgi laisviečių nekaltino, kada jie sakė prakalbas, lošė teatrus, koncertus ir dalyvavo viešame lietuvių kultūriškame gyvenime, bet kaltino visai dėl kit ko: kad jie prisidėjo prie sutvėrimo naujos kuopos tam pačiam miestui.

Toliaus sakoma, kad kuopoj pasiliko visi triukšmadariai, nors laisviečių jau nėra ir kuopa nekyla, bet puola, viešpatauja visur be tvarkės ir tą be tvarkę surandą neatradime draugės D., kuri norėjusi užsimokėti savo mėnesines mokestis finansų knygų suraše.

Jeigu taip būtų, tai ištikro būtų galima pavadinti didžiausia betvarke. Bet ne, taip nėra, tai pirmas tokis atsitikimas girdima, kad narė nebūtų įtraukta į knygas. Čia pat kyla klausimas, kaip ta narė galėjo gauti L. S. S. organą, juk pinigų koncentracija iš finansų knygų? Gal ji administratorius siuntinėjo už dyką? Nėra menkiausias abejonės, kad jos vardas įrašytas į knygas, tik gal ne šiu, o perreiktų metų. Jeigu dr-gė D. būtų ilgiau palaukus susirinkime, o ne 5 minutes, tai sekretorius jos vardą būtų suradęs ir būtų galėję užsimokėti savo duoklę. Jeigu jau taip ištikro buvo, tai kodėl nepranešė viešai susirinkimui, bet pasakėjo draugams? Man rodosi, kad kuopa jau ant tiek būtų turėjusi nuoseklumo, kad išreikti ir sutvarkyti tą dalyką. Bet čia, turbūt ne tame dalykas... Čia aiškiai įsikišama priekabių ir daroma užmetimai kuopos sekretoriui dr-gui Audiekui, kuris atskandiai veda knygas. Taipgi ir perreiktų metų sekretorius dr-g. Plepis negalėjo padaryti tokios klaidos, nes buvo vienai iš atsakankiausių sekretorių visų Sąjungoj, taip bent administratorius Jaskstis viešai per "Kovą" pasakė.

Jeigu draugė "Vis Nuliudus" mato kokius ten triukšmadarius, tai kame jie, būtų žingeidų žinoti? Taipgi apie kuopos puolimą arba ir jos veikimą ką galitė žinoti, jeigu jos tarpe nėra te ir susirinkimų nelankote?—Aš pasakysiu, kad kuopa veikia, tik gal galėtė dar daugiau veikti? Nekalbant apie perreiktų metų veikimą, o jos veikimo raportas socialistų svetainėje ant sienos užrašė pakabintas, galėtote matyti—dabartiniam karščiui laike kuopos draugai mokinasi du prakliniausius teatrališkus veikalus, tai "Kainas" ir "Erškėčių Taku". Taipgi veikiamą ir daugiau, bet čia nėra reikalo minėti.

Kasžin kodėl draugai greit užsigavo dėl mano teisingo pranešimo, kad kuopoj randasi tik viena mergina ir dr-g. Januška tuoj praneša, kad neteisėybė, nes kuopoj randasi 3 merginos ir 3 moteris. Aš juk nieko nerašiau apie moteris, prie tam moteris tai ne merginos, o merginos tai ne moteris. Tiesa, moterų kuopoj turime, bet ne 3, o 2, tai dr-gės: Ramanauskienė ir Doviereuskienė. Kur gi daugiau?

Sale dr-gės Mairionitės, tiesa, yra ir kita mergina, tai Raulynaičiūtė. Bet aš turėjau logišką teisybę rašyti, kad kuopoj yra tik viena mergina, nes antra, dr-gė Raulynaičiūtė, yra jauna, 15 metų, nepilnametė mergina, už kurią duoklę tėvas užmoka iš atjautimo, iš prisirišimo prie socialistų organizacijos, tai yra tėvo nuopelnas, bet ne draugų—pavienių, kurie galėtų viens už viena, kiti už kitą ir tt. užmokėti į kuopą duokles, jeigu merginos neturi kuom užsimokėti ir tokiu būdu merginų ir narių skaitlius pasidaugintų. O ar tai pavieniai—viengubiai draugai daro? O mano pranešime, kuris tilpo "Laisvėje", buvo kaip tik ir paminėta, kad draugai nesistengia prie kuopos pritraukti šiųom tarpų merginų, o tas labai lengva padaryti. Na, tik pasistengite!

Jonas Guoga.

DETROIT, MICH.

Triukšmingas susirinkimas.

Kada "Laisvės" N44-tam patilpo mano korespondencija apie Detroito "bepartyviską" fondą, tai visi laukė tik draugysčių susirinkimų. Fondo nariai rengėsi man tikrai gerai išperti, o kiti žingeidavo, kas iš to viso išeis.

Socialistų kuopos susirinkimas atsiuvo ir visai nieko apie tai neužsiminta. Bet štai, kiek vėliau, t. y., 27 d. birželio, buvo susirinkimas D. L. K. Keistucio draugystės, kuriame ir išrinkti bausiausios triukšmas. Mat, "bepartyviskojo" fondo komiteto nariai, atsinešė tą korespondenciją, ir visus savo "faktus" kaslink "gero" veikimo ir reikalavimų, kad draugystė už juos tai sekretorius jos vardą būtų suradęs ir būtų galėję užsimokėti savo duoklę. Jeigu jau taip ištikro buvo, tai kodėl nepranešė viešai susirinkimui, bet pasakėjo draugams? Man rodosi, kad kuopa jau ant tiek būtų turėjusi nuoseklumo, kad išreikti ir sutvarkyti tą dalyką. Bet čia, turbūt ne tame dalykas... Čia aiškiai įsikišama priekabių ir daroma užmetimai kuopos sekretoriui dr-gui Audiekui, kuris atskandiai veda knygas. Taipgi ir perreiktų metų sekretorius dr-g. Plepis negalėjo padaryti tokios klaidos, nes buvo vienai iš atsakankiausių sekretorių visų Sąjungoj, taip bent administratorius Jaskstis viešai per "Kovą" pasakė.

Jeigu draugė "Vis Nuliudus" mato kokius ten triukšmadarius, tai kame jie, būtų žingeidų žinoti? Taipgi apie kuopos puolimą arba ir jos veikimą ką galitė žinoti, jeigu jos tarpe nėra te ir susirinkimų nelankote?—Aš pasakysiu, kad kuopa veikia, tik gal galėtė dar daugiau veikti? Nekalbant apie perreiktų metų veikimą, o jos veikimo raportas socialistų svetainėje ant sienos užrašė pakabintas, galėtote matyti—dabartiniam karščiui laike kuopos draugai mokinasi du prakliniausius teatrališkus veikalus, tai "Kainas" ir "Erškėčių Taku". Taipgi veikiamą ir daugiau, bet čia nėra reikalo minėti.

Kasžin kodėl draugai greit užsigavo dėl mano teisingo pranešimo, kad kuopoj randasi tik viena mergina ir dr-g. Januška tuoj praneša, kad neteisėybė, nes kuopoj randasi 3 merginos ir 3 moteris. Aš juk nieko nerašiau apie moteris, prie tam moteris tai ne merginos, o merginos tai ne moteris. Tiesa, moterų kuopoj turime, bet ne 3, o 2, tai dr-gės: Ramanauskienė ir Doviereuskienė. Kur gi daugiau?

"Kur didžiama nutars, tai ten bus ir pasiūstos". Reikia, jeigu didžiama nutars siųsti klerikaliskam vadui Gabriui, tai bus pasiūstos. Jūs karščiuojatės ir pykstate už tai, kad parašiau teisybę. Ar negeriau būtų, kad mes visi pažangesnieji veikume išvien rinkime aukų ir siųstume jas L. S. F., nesusidėdami su klerikalais?

Pagalvokime, draugai ir veikime linkui geros pusės, tada nebereikės mums tarp savęs taip karščiuotis ir pasėkmės bus daug geresnės. Siųskite visas aukas į Lietuvos Šelpimo Fondą.

M. J. Masys.

ROYALTON, ILL.

5 d. liepos buvo balius S. L. A. 188 kuopos. Žmonių susirinko nemažai ir visi dailiai užsilaikė.

Kun. Urbanas jau išsibaladojo. Išvažiuodamas pasakė, būk tai keliau pasipiniguoti, o kaip užtektinai pinigų surinksias, tai sugrįžęs statys bažnyčią.

Pažiūrėsim, ar jis išpildys savo prisądas.

Erzvilketis.

ORANGE, MASS.

Iki šių metų mūsų miestely buvo labai tyku, bet šiais metais aplinkiniai miesteliai pasiliko "sausai", o pas mus užtektinai yra rudžio, tai iš kitų miestelių atvažiuoja ištroškėliai ir geria be jokio saiko, o paskui pradeda pėstis ir net už groty atsiduria.

Lietuviai irgi neatsilikę panašiosios darbuose, jau keliatas buvo suarežtuoti ir užsimokėjo pabaudas.

Orangietis.

MANCHESTER, N. H.

Čia yra sustvėrus komitetas aukų rinkimui nukentėjusiems nuo karės. Tą komitetą išrinko visos vietos lietuvių draugystės; rinkime dalyvavo ir L. S. S. 171 kuopa. Buvo nutarta, kad aukas rinks bendrai, bet komitetas klausė kiekvieną aukautoją, kokiam fondui jis aukauja ir paskui surinktos aukos bus išsiuntintos į tuos fondus, kuriems aukautos. Aš aukavau penkis dolerius L. S. F. Komiteto knygoje irgi užrašyta: "Nuo A. Z. \$5.00 L. S. F.". Bet štai "Draugo" N29 patėmijau, kad mano aukos perduotos Tautos Fondan. Labai negražu, kad komitetas saualiskai pasielgė, siųsdamas aukas ne ten, kam jos aukautos. Aš reikalauju, kad mano paaukauti pinigai būtų perduoti L. S. F., bet ne į kitą fondą.

A. Zupkus.

GRAND RAPIDS, MICH.

18 d. liepos buvo pašventinimas kapinių Rymo-katalikų. Nors oras ir nepergeriausias buvo—išrodė lietuvių, bet žmonių susirinko gana daug. Pašventinime dalyvavo šv. Jurgio draugystė, šv. Petro ir Povilo draugystė, šv. Juozapo draugystė, Liet. kareivių gvardija ir moterų draugystė. Gražino lietuvių benas. Dabar lietuvių turės nuosavas kapines. Labai pagirtinas dalykas. Tik reikia apgalvestauti, kad jų turtą kontroliuoja dvasiškas tėvelis ir parapijonai, įgiję kapines, neturi ant jų jokios valios—kunigas bosas. Daug geriau būtų buvę, jeigu vietos lietuvių būtų įsteigę tautišką kapines, bet ne katalikiškas.

Vietinis.

LIVERPOOL, ANGLIJA.

Čia nuo seniai randasi lietuvių socialdemokratių partijos kuopa. Kada nebuvo L. S. S. D. B. kuopos, tai lietuvių bandydavo šį bei tą veikti ir tarpe lietuvių. Kada jau susitvėrė L. S. S. D.

VIENTAUČIAI!

Pirma, negu pirkite LAIVAKORTĘ, siųsite ar mainysite PINIGUS, kreipkitės per laiška ar ypatingai pas visiemis gerai žinomą LIETUVISKĄ BANKIERIŲ

Henriką C. Zaro

ir reikalaukite jo kuro, o tuom suėdysite daug pinigų. JIS PRIMA PERSIUNTIMŲ ANT SUCEDIMO VALDISKĄ TAUPOMĄJĄ BANKĄ AR KASĄ ir įteikia išsiuntusiam BANKINĘ KNYGUTĘ. Jo bankas po nuolatinės valdžios priežiūra, todėl tavo pinigai garantuoti.

HENRIKAS C. ZARO, Bankierius

Metropolitan Saving Bank Building

No. 1 Third Ave., cor. 7th St., New York City

Dr. kuopa, tuomet abidvi pradėjo sykiu veikti. Pastaruoju laiku ir susirinkimus laikydavo sykiu. Latvių kp. gavo iš Londono nuo beparatyviško kalinių šelpimoratelio sutverti čia toki pat ratelį, kuris rūpintųsi sušelpimu Rusijos politiškių kalinių. Ratelis tapo sutvertas; prisirašė 17 žmonių. Išrinktas komitetas iš 5 ypatų. Komiteta įėjo 3 lietuviai, 1 latvis ir 1 žydas. Nutarta kas mėnuo mokėti po 6 penus. Ratelis turės susinešimus su centru, kuris dabar randasi Sveicarijoje. Ratelio užduotis: apart savo mėnesinių mokesčių, rinkti aukas, rengti vakarus ir kitokias pramogas ir visą pelną skirti sušelpimui Rusijos politiškių kalinių.

Linkėtina naujai įstaigai kogeriausios kloties.

A. Orangatangas.

PITTSBURGH, PA.

"Laisvės" N56 tilpusioj iš mūsų miesto korespondencijoj visai neteisingai pasmerkiama buvusis piknikas A. P. L. A. 4 kp., būk ten buvę peštynių. Pikniko panašaus nebuvo. Tiesa, buvo įvykę peštynės, bet tai kely bevažiuojant į namus, per tai rengėjai negali atsakyti, kas atsitiko kely. Kaltinti rengėjus už tai, kad važiuodami nuo pikniko kur tai susipešė, tai visai neteisingas pasielgimas.

Labai nemalonu, kad pas mus atsiranda tokių korespondentų, kurie dalyko neįstiria, bet tik nugirdę, rašo laikraščiams ir tuomi padaro daug nesmagumų.

A. P. L. A. 4 kuopos sekr. Ig. Rasinskis.

MONTELLO, MASS.

15 d. liepos buvo koncertas vaikų draugystės "Žiburėlio". Programas buvo labai įvairus, susidedantis iš dainų, deklamacijų ir kitokių pamarginimų. Taipgi sulošta veikalelis "Tarnaitė pamokė". Viskas išėjo nepaprastai. Buvo kviestas iš So. Bostono 12 metų amžiaus vaikas, kaip jo žymus deklamatorius, J. Vervečka. Jis publiką labai užganėdino. Paskui P. Vizbaras pasakė prakalbą, nurodydamas kokią naudą neša tokių vaikų auklėjimas, kaip "Žiburėlio".

Sis koncertas tapo surengtas paminėjimui trijų metų sukaktuvių nuo susitvėrimo vaikų draugystės "Žiburėlio".

Abelnai, viskas pavyko gana gerai ir reikia linkėti, kad vaikų draugystė koplačiausiai plėtotųsi ir lavintusi.

A. Liutkus.

COLLINSVILLE, ILL.

Čia lietuvių randasi nemažas būrelis ir daugelis prijaucia socialistams, bet prie kuopos neprisirašo. Jeigu užklausi, kodėl prie kuopos neprisirašo, tai atsako, kad iš prigulėjimo jokios naudos nemato, nes nei pašelpo negauna, nei posmer-tinės. Liūdna, kad darbo žmonės taip pasakuoja apie

socijalizmą. Jie visai nesupranta, kad socializmui įvykus nereikės nei pašelpo, nei posmer-tinių, nes tuomet visai kitokia tvarka įvyks. Jie nesupranta, kad socialistai kovoja ne tik už pašelpą ir posmer-tinę, bet už abelną žmonių gyvenimo pagerinimą.

Man rodosi, kad prie L. S. S. kuopos prigulint nereikia daug išlaidų padėti. Reikėtų ir 1 žydas. Nutarta kas mėnuo mokėti po 6 penus. Ratelis turės susinešimus su centru, kuris dabar randasi Sveicarijoje. Ratelio užduotis: apart savo mėnesinių mokesčių, rinkti aukas, rengti vakarus ir kitokias pramogas ir visą pelną skirti sušelpimui Rusijos politiškių kalinių.

Linkėtina naujai įstaigai kogeriausios kloties.

Druskitis.

HAZLETON, PA.

Geras uždarbis.

11 d. liepos kunigas per pamokslą pasakė, kad kiekvienas, kuris tik turi savo sieloj tikėjimo nors sulyg agunosos grūdą, gali kalnus nuverti. Aš vėl tai tikiu, kad mūsų pamokslininkas turi tikėjimo ne sulyg agunosos grūdą, bet sulyg geru jaučiu, per tai aš jam duodu \$500 dolerių, kad jis nuo mano farmelės nuvertų kalną. Tik, suprantama, neprivalo panaudoti darbininkų įteigų.

Man rodosi, kad kunigėlis gali lengvai uždirbti penkis šimtus dolerių.

P. Žemaitis.

DARBAI.

Hartford, Conn. — Pastaruoju laiku darbai truputį pagerėjo; kelios dirbtuvės dirba dienomis ir naktimis. Mat, tos dirbtuvės dirba amunicija Europos kariaujančiom salim. Kurios dirbtuvės nedirba amunicijos, tai darbai eina labai silpnai, dirba tik po 5 dienas į savaitę. Bedarbių skaitlius sumažėjo, bet visgi yra daug ir be darbo. Iš kitur atvažiuavus darbas negalima gauti.

Reikia pažymėti, kad tūlos dirbtuvės kas metai vasaros laiku duoda darbininkams vakacijas ant poros savaitių, tai šiemet, silpniau darbas beeanant, gal duos ir ilgesniam laikui.

Patartina iš svetur darbo įieškoti nevažiuoti, nes patys nieko nepelnysite, apart to, kad paskutinius centus išleisite ant važinėjimų.

F. F. Naunčikas.

RED. ATSAKYMAS.

Socialistai, Lewiston, Me. — Jūsų pateisinimo negalime talpinti, nes nepažadot savo nei pavardės, nei adresą; apart to, ar tas narys streiklaužis, ar ne, tai turi kuopa iširti ir jeigu korespondentas neteisingai pranešė, atsaukti.

A. Straigui. — Panašius atsisaukimus talpiname tik knygynų, bet ne pašalinių ypatų.

Žinių Žinėlės.

Francijos laisvamanai pradeda smarkiai protestuoti prieš klerikališką agitaciją kariūnėse. Pasirodo, kad karės metu Francijos klerikalai subruzdavo smarkiai veikti. Laisvamanai primena ministerijai, jog Francijoj dar yra sąžinės laisvė ir religijos dalykuose negali būti prievartos.

"Congressional Record" primena sekantį įdomų faktą. Kuomet kanuolių fabrikantai žinojo, kad karė tarpe Amerikos ir Ispanijos tikrai įvyks, tuomet jie pastatė valdžiai griežtą reikalavimą (ultimatumą), kad už kiekvieną karės reikmenį valdžia turi mokėti \$100 daugiau, negu buvo nuskyrusi kongreso komisija.

Vėta taip pat pažymėt, kad tuo pačiu laiku, kada fabrikantai reikalavo nuo Rusijos už kiekvieną ginklą gabalą \$249, tai nuo savo valdžios jie reikalavo \$616. Tai matot, koks kanuolių fabrikantų patrijotizmas!

Vokietija protestuoja, kad Amerika nepripažinti neutraliteto ir siūnia ginklų Anglijai, Francijai ir Rusijai.

Bet pati Vokietija reikalauje reikalavimą iš Rumunijos, kad šį leistų siųsti ginklus Turkijon ir grąžina net Rumunijai karę.

Tai, matot, koks keistas to neutralizmo supratimas!

Vienas Suv. Valstijų aficeris sušuko, kad anglai ir francūzai greitai išgabens iš Amerikos visus arklus. Per vieną tik karės metų talkininkai išgabens Europon 249,157 arklus ir 52,872 muls.

Iš viso Amerikoj pereitais metais buvo 20,962,000 arklų ir 4,449,000 muls.

Linčijavimas žmonių Amerikoj auga ir auga. Per paskutinį pusmetį vieną tik Georgia valstijoj nulinčiota 8 žmonės, o visose S. V. 34 — tai bus 13 nulinčiavimų daugiau, negu pereitais metais tuo pačiu laiku.

Tarpe nulinčiutojų yra 24 negrai ir 8 baltieji.

X. Y. Z.

Skaitytojų Balsai.

Siūniu jums \$2.00. "Laisvė" man patinka ir su jūsiu laikraščiu aš niekada nepersikirsiu. Su guodone P. Burba.

W. Stoughton, Mass.

Gerbiamieji! Prisiūniu skolą už "Laisvės" parduotus numerius \$3.10. Ant toliau siuntinėkite jau ne po 20, bet po 30 egz. kiekvieno num. Manau, bus galima išparduoti.

M. Arminas, Waterbury, Conn.

JAU ISEJO IŠ SPAUDOS KNYGA

MOTERIŠKĖ ir MEILĖ

TOJI knyga reikalinga perskaityti

ne tik jauniems, bet ir seniems.

Jaunimas juos ras daug gražių, naudingų pamokinių apie meilę, o seniems — bus dailus prisiminimas jaunystės svajonių

K A I N A 20c.

Reikalaukit šiuo adresu:

"LAISVĖ"

183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Gerb. Redakcija! Pereitais metais mano brolis iš Suv. Valstijų užrašė man "Laisvę". Pirmą numerį priėmiau 69 (praėjais metais). Kadangi mano prenumerata pasibaigė, tai mielai atnaujinu ją. Prisiūniu \$5.00. Už likusius prisiųskite knygelių.

Su pagarba J. Lengvenis, Montevideo, Republica Uruguay

Gerbiamieji! Nenoriu persikirsti su "Laisvę". Siūniu nors \$1.00. Nors gyvenimo aplinkybės ir verčia persikirsti su "Laisvę", bet stengsiuos kovoti su jom.

Su sociališkais linkėjimais A. Kairienė.

Chicago, Ill.

Ligišiol "Laisvę" pavieniais numeriais parduodavo F. Lazauskas ir J. Pilipavičius. Dabar parduodinė J. Aleknavičius. Reiskia, sekasi.

Jūsų Agentas, Baltimore, Md.

Ką rašo kiti laikraščiai?

"L." ūk. rašo:

Iš "Lietuvių Globos" šelpiti mūsų brolius lietuvius belaisviams iš Prūsų Lietuvos". Iš stambesniųjų pašalpų "Globa" yra suteikusi šių miestų belaisviams: Saratove 600 rublių ir keliolika pūdų marškinų ir drabužių; Alatyriuje (Simb. g.) 500 rub. ir keliolika pūdų rūbų ir drobės; Kamisine (Sarat. g.) 245 rub.; Orenburgo 100 rub. ir rūbų; Balandoje (Sarat. gub.) 40 rub. ir į daugelį smulkesnių vietų. Be to, "L. Globa", atsiųsdama į belaisvių prašymus, siuntinėja jiems lietuvių kalba Biblijų, laikračių ir šlaip knygelių.

Hindenbargas Liepojuje.

Hindenbargas — tai vyriausias vokiečių kariūnės vadovas. Neseniai jis buvo atvykęs Liepoją. Be jo Liepojuje buvo ir kaiserio brosis Henrikas. Pastarasis viešų fabriko darbininkams pasakė prakalbą ir ragino juos stropiai dirbuoti vokiečių kariūnės reikalams; gi savo kariūnės ragino uoliai Liepojų ginti, nes Liepojus esantis Baltijos jūros raktas, t. y. turintis į savo rankose, galima viešpausti visą Baltijos jūrą.

Vokiečių gudrybės. Latvių laikraščiai rašo apie šitokią atsitikimą. Traukdamiesi atgal (Latvijoj) vokiečiai išsprogdino tiltą, o šale tilto upę padėjo daug minų. Latvis malūnininkas stovėjo krimuose ir viską matė. Netrukus prisiartinavo rusų kareiviai. Kadangi tiltas buvo sugriautas, tai jie buvo bebrebdą per upę, tik malūnininkas juos sulaukė. Istikrųjų, upę rado vokiečių minų.

SU PILVO SKAUDEJIMU -

Be abejo, nuo senai ieškojai palengvinimo. Nesiduk suvedžioji. Nedaryk bandymų. Vartok

SEVERA'S BALSM OF LIFE

[SEVERO'S GYVASTIES BALSAMAS]

ir umai pajusi jo sveikinimą ir stiprinimą veiksmą. Jisai ypate rekomenduojama gydymui nervų kumo, dyspepsijos, nuolatinio sukietėjimo, laikinio drugio ir sustingusių jukų. Senstantieji, seni ir silpni žmonės ras jį labai geru.

Kaina 75c.

Skaityk, ką Mrs. Martin Page iš Moquab, Wis. mums neseniai parašė: "Aš noriu jums padėkoti už jūsų Severa's Balsam of Life. Aš turėjau trūkdesį su savo pilvu, buvau silpna ir neturėjau jokio apetito. Severa's Balsam of Life visai tik išgydė mano pilvą ir atstatė mano apetitą. Aš jaučiuosi geriau, kaip prieš tai."

Kaina 25c.

Visi aptiekininkai parduoda Severa's Balsam of Life. Jisai rekomenduojamas gydyti visus pilvo ir virškinimo trūkdesius. Jisai rekomenduojamas gydyti visus pilvo ir virškinimo trūkdesius. Jisai rekomenduojamas gydyti visus pilvo ir virškinimo trūkdesius.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Moteris ginklus dirba. Iki šiol Francijoj ginklų dirbtuvėse dirbo tik vyrai. Kadangi dabar darbininkų trūksta, tai jį tas dirbtuves priima ir moteris. Jos dirba labiausia šovinius: laisto ir pilsto visokius mišinius, iš kurių darosi bombos ir sprogstančioji medaga. Vokietijoj gi ginklų dirbtuvėse jau dirba apie pusę milijono moterų.

RUSIJOS BUS AMUNICIJOS MINISTERIJA.

Petrogradas. — Laubiamas caro dekretu, kuriuo bus įsteigta nauja amunicijos ministerija, tokia jau, kokia yra šiūmi laikų Anglijoj.

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš Kazimieras Dikšas pajieškau savo švogerio Juozo Jablonskio, apie 29 m. amžiaus; Kauno gub., Raseinių pav., Grigališkų sodžiaus, Aleksandro volosties. Jis metai kaip Amerikoj. Apie 5 metai atgal gyveno Exeter Boro, Pa. Turu labai svarbių reikalių, todėl meldžiu atsiųsti arba kas apie jį žinote, malonėkite pranešti, už ką būsiu labai dėkingas. Marjūna ir Kazimieras Dikšas 1075 Wyoming Ave. Pittston P. O., Exeter Boro, Pa. (59-61)

J. ROZHIKOFF

Pas jį galima nusipirkti "Laisvę" ir visokių knygų. Kreiptis šiuo adresu: J. ROZHIKOFF 107 — 1st St., Minneapolis, Minn.

KAM MOKET RANDA?

Jeigu įmokėjus nedidelę sumą pinigų, o toliau, mokant po keliolika dolerių į mėnesį gali būti savininku loono namo? Mūsų žemė ir namai yra netoli New York, miesto Grantford, N. J., prie pat gelžkelio stoties (Dypo) miestas apsuptytas daugybe fabričių ir dirbtuvių. Veikties drauge ir pačia, kelionė norintiesiems pirti ne kainuoja nieko. Gera progą nusipirkti. Reikalaujame atsiųsti geras užmokestis. Teskriepia į Manager, 200 Broadway (Room 310) arba į V. Stratus, 500 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas

D. BOCKZKŲ

Jis užlaiko krautuvę, pas jį galima nusipirkti "Laisvę" ir kitokius laikraščius. Patarnauja visame kame.

D. BOCKZKUS,

211 First St., Elizabeth, N.J.

LABAI AKYVOS KNYGOS KIEKVIENAM LIETUVIUI

Pasaulių Ratas — aprašymas saulės sistemos 25c.
Kovotojas už teisybę Jeronimas Savonorola 25c.
Mielasirdingi žvėrys 20c.
Kova su skurdū 15c.
Mėšišius 15c.
Negirdėtas Tikrasis Atsitikimas 10c.

Visas skykų už \$1.00

Čia randasi didelė sankvora ir kitokių knygų.

F. MILASIAUSKAS

25 — 2nd St., So. Boston, Mass.

LIETUVIŲ APSVIETOS DRAUGIJOS, BROOKLYN, N. Y., VIRŠININKŲ ADRESAI

Pirmininkas S. Vaičekauskas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Protokolų raštininkas A. Petras, 121 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Finansų raštininkas A. Pleckaitis, 228 Madison St., Hoboken, N. J.

Išdavininkas B. Vaičekauskas, 526 39th St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ PRESERIU UNIJOS SKYRIUS A. C. W. VIRŠININKŲ ADRESAI

Prezidentas A. Drobilius, 51 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Protokolų raštininkas F. Svetikas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Finansų raštininkas E. Kriaučiūnas, 18 Stagg St., Brooklyn, N. Y.

Išdavininkas P. Patašius, 94 8. 1st St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS FIEPIMO FONDO KOMITETAS:

K. Gugis, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Vice-Prezidentas 2) J. Mankas, 10th & Vine St., Philadelphia, Pa.

Buhalteris Sekretorius 1) M. M. Gled-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y.

Finansų raštininkas 2) J. Novickas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

T. L. Dundalis, Box 511, Westville, Ill.

Finansų Sekretorius 2) J. Stasulavičius, 1818 E. Moynanning Avenue Philadelphia, Pa.

Išdavininkas K. Sidlauskas, 225 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kasos Glojė: M. Čana, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Gegrakis, 22 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. J. Gerdaukas, 13 Wall St., New Britain, Conn.

J. Jakelis, 695 East 139th St., New York, N. Y.

Vienas pilnasis reikis šipiktis vardu LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND ir pasigeti Finansų Raštininkui T. L. Dundalio, Box 511, Westville, Ill. Kuris yra po \$1,000.00 kaudija, o jis įrašė į knygas pasius išdavininkai.

LIETUVIŲ VIRŠININKŲ ADRESAI

Pirmininkas J. Čebanauskas, 420 S. Cheanut St., Collinsville, Ill.

Pirm. pagalbininkas — M. Ražukas, Vandalia, Box 160, Collinsville, Ill.

Nutarimų Raš. — A. Džidlikas, 358 E. Weckliff Ave., Collinsville, Ill.

Fin. Raš. — J. Baronas, 500 S. Clinton St., Collinsville, Ill.

Išdavininkas — J. Willumet, 337 Central Ave., Collinsville, Ill.

Organo už urtojas — V. Raudonius, 306 Strong Ave., Collinsville, Ill.

Susirinkimai būna kiekvieno mėnesio 1-mą ir 3-tią nedidelę, 1-mą valandą po pietų. Salis salė, kampa E. Main ir N. Morrison Ave., Collinsville, Ill.

LAISVĖS MYLETOJŲ DRAUGYSTĖ

COLLINSVILLE, ILL. VALDYBA:

Pirmininkas — J. Čebanauskas, 420 S. Cheanut St., Collinsville, Ill.

Pirm. pagalbininkas — M. Ražukas, Vandalia, Box 160, Collinsville, Ill.

Nutarimų Raš. — A. Džidlikas, 358 E. Weckliff Ave., Collinsville, Ill.

Fin. Raš. — J. Baronas, 500 S. Clinton St., Collinsville, Ill.

Išdavininkas — J. Willumet, 337 Central Ave., Collinsville, Ill.

Organo už urtojas — V. Raudonius, 306 Strong Ave., Collinsville, Ill.

Susirinkimai būna kiekvieno mėnesio 1-mą ir 3-tią nedidelę, 1-mą valandą po pietų. Salis salė, kampa E. Main ir N. Morrison Ave., Collinsville, Ill.

LIETUVOS SENŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖS, ROCKFORD, ILL., VIRŠININKŲ VARDAI

IR ANTRASAI.

Pirmininkas P. G. Aleksinas, 1436 — 7th Ave.

Vice-pirmininkas F. Raškevičius, 539 Island Ave.

Protokolų raštininkas Ona Užbalūtė, 214 West St.

Finansų raštininkas J. Stružas, 1125 — 8th St.

Išdavininkas St. Buzinkas, 539 Island Ave.

Kasos Glojė: M. Gerulitė, 1109 S. Winnebago St.

Ona Savrasevičiūtė, 539 Island Ave.

Mariška A. Neverauskas, 411 So. Church St.

A. P. L. A. DR-JOS CENTRO VALDYBOS IR KUOPŲ SEKRETORIJŲ ADRESAI:

Centro pirmininkas P. Liepus, 225 Magazine St., Carnegie, Pa.

Centro Sekretorius J. Mažiukna, 1111 Market St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Centro Išdavininkas K. Varsa, 12 and Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa.

Turtų Kontrolės Komisija: J. Gataveckas, 109 Cross St., Carnegie, Pa.

M. Urklakis, 231 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

P. Samulionis, Box 63, Mc Kees Rocks, Pa.

Kuopų sekretorių adresai: 1 kuopos, J. K. Mažiukna, 1111 Market St., N. S. Pittsburgh, Pa.

2 kuopos, P. A. Samulionis, P. O. Box 63, McKees Rocks, Pa.

3 kuopos, J. Galdinas, P. O. Box 118, Laupurex, Pa.

4 kuopos, Ig. Rasinskas, 2104 Carson St., S. S. Pittsburgh, Pa.

5 kuopos, P. Petruskas, 108 office Cuddy, Pa.

6 kuopos — J. Pukas, Box Lock 476 Export, Pa.

kuopos S. Kirmius, 2220 Tustin St., Pittsburgh, Pa.

ADRESAI VIRŠININKŲ "LIETUVOS BALSŲ" DRAUGIJOS, KENOSHA, WIS.

Pirmininkas A. Pakšis, 462 Jenne St.

Vice-pirmininkas K. Brazevičius, 266 Exchange St.

Protokolų raštininkas P. Bartkus, 1055 Jenne St.

Finansų raštininkas K. Arlauskis, 183 Jenne St.

Išdavininkas J. Sereikis, 670 Jenne St.

Izdo glojė: J. Sukelis, 266 Exchange St., J. Bagdonas, 14 Congress St., J. Bagvilas, 558 Dayton St. Maršalkos: V. Kulinskis, 261 N. Chicago St., K. Kasla, 653 Garden St. Durninkas J. Žilins, 614 Market St.

Sūdiša A. Bubešis, 313 Quince St. Vėliavų nešėjai: P. Miliauskas, 301 Caledonia St., J. Jurevičius, 152 Main St.

"AIDŲ" CHORO VIRŠININKŲ ADRESAI:

Pirmininkas V. A. Zaperiakas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Sekretorius K. Čiuberkis, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Kasierius A. Miliauskas, 803 K. Riggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

Choro vėliavų L. Ereminas, 324 Barman St., Brooklyn, N. Y.

Repeticijos atšibūna kas pėnyti "Sokolų" svetainėje, 190 Grand St., Brooklyn, N. Y., 8 val. vakare.

LIETUVIŲ KELIONIŲ PAŠELOS DRAUGIJOS CENTRO VALDYBOS IR KP. SEKRETORIJŲ ADRESAI.

Centro Valdyba: Pirmininkas J. Skirmontas, 72 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

S. Karvelis, 111 Ainslie St., Brooklyn, N. Y.

Išdavininkas J. Butkevičius, 38 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y.

Kuopų Sekretorių adresai: 1 kuopos Brooklyn, L. Develkis, 141 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

2 kuopos Brooklyn, — V. Vitkevičius, 29 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ PRESERIŲ UNIJOS SKYRIUS A. C. W. VIRŠININKŲ ADRESAI:

Prezidentas A. Drobilius, 51 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Protokolų raštininkas F. Svetikas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Finansų raštininkas E. Kriaučiūnas, 18 Stagg St., Brooklyn, N. Y.

Išdavininkas P. Patašius, 94 8. 1st St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS FIEPIMO FONDO KOMITETAS:

K. Gugis, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Vice-Prezidentas 2) J. Mankas, 10th & Vine St., Philadelphia, Pa.

Buhalteris Sekretorius 1) M. M. Gled-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y.

Finansų raštininkas 2) J. Novickas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

T. L. Dundalis, Box 511, Westville, Ill.

Finansų Sekretorius 2) J. Stasulavičius, 1818 E. Moynanning Avenue Philadelphia, Pa.

Išdavininkas K. Sidlauskas, 225 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kasos Glojė: M. Čana, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Gegrakis, 22 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. J. Gerdaukas, 13 Wall St., New Britain, Conn.

J. Jakelis, 695 East 139th St., New York, N. Y.

Vienas pilnasis reikis šipiktis vardu LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND ir pasigeti Finansų Raštininkui T. L. Dundalio, Box 511, Westville, Ill. Kuris yra po \$1,000.00 kaudija, o jis įrašė į knygas pasius išdavininkai.

"Laisvės" AGENTURA

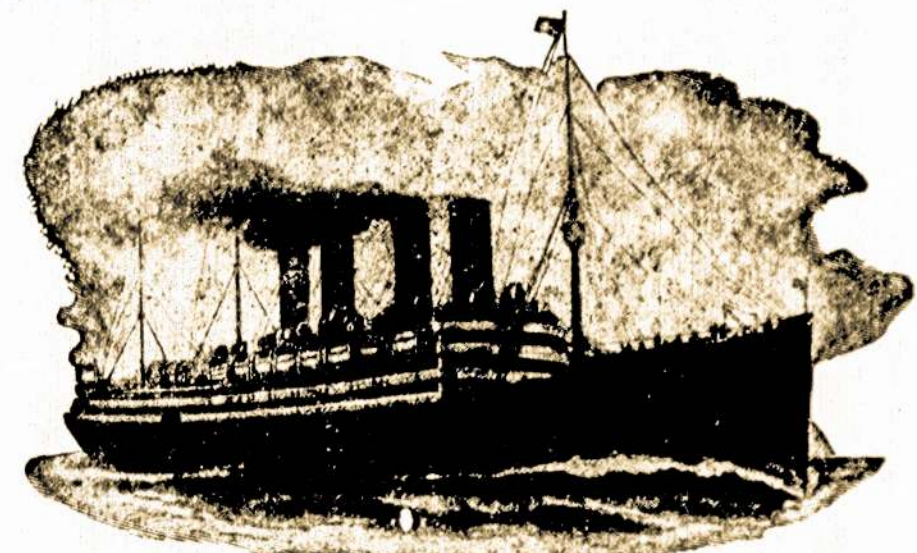
SIUNČIAME PINIGUS Į VISAS DALIS SVIETO.

Patarnavimas kuoteisingiausias.

Kursas pinigų tuom laiku žemas.

PARDUODAME LAIVAKORTES.

Jeigu nori važiuoti į Lietuvą arba gimines parsikviesti iš Lietuvos, Laivakortę pirk "Laisvės" Agentūroj.

Laivai iš New Yorko į Archangelską išeina

"KURSK" Rugpjūčio (August) 7 d.

"CARICA" Rugpjūčio (August) 18 d.

"Laisvės" SPAUSTUVE

Yra įrengta pagal naujausios technikos reikalavimus, todėl VISOKIUS SPAUDOS DARBUS atlieka greitai, gražiai ir pigiai. Taigi, draugijos, kuopos ir biznierių, jeigu nor

VIETINĖS ŽINIOS.

Linkui pilietystės.

Gal būt visi girdėjote tą atsitikimą, kuomet keliatas tukstančių darbininkų, neturinčių pilietiško popierio, likosi išmesti iš darbo ir į jų vietą priimti tie, kurie turėjo pilietiškas popieras. Ir kas su tais darbininkais atsitiko? Ar jie turėjo duonos kėsnį, ar ne, apie tai niekas nesirūpino. Pasirodo, kad darbininkai ne piliečiai yra paniekinamieji kapitalistų išnaudotojai, bet ir darbininkų piliečių, kurie mažai apsišvietę, o tokių mūsų tarpe labai daug randasi.

Taipgi matome, kad tarpe tamsiosios piliečių minios neapykanta prieš nepilietiškus darbininkus vis auga ir auga ir kas iš to gali išeiti, tai niekas nežino.

Taigi, socialistai, kuriems darbininkų padėjimas rūpi labiau už viską ir kuriems darbininkai nepiliečiai yra taip lyginai brangūs, kaip ir piliečiai, permate tą visą dalyką stovį, kad Amerikoj darbininkai nepiliečiai gali susilaukti liūdnio likimo, sumanę įsteigti taip vadinamą pilietystės biurą, kuriame bus duodama visokie patarimai, pamokinimai, kaip ir kokių būdu tapti šios šalies piliečiais.

Geistina būtų, kad ir lietuviai pasinaudotų šia proga, nes tai dalykas, turintis didelę svarbą darbininkų gyvenime. Lietuviams, nesuprantantiems gerai anglų kalbos, bus paaiškinta lietuvių kalba.

Minėtas biuras atsidarys 6 d. rugpjūčio Socialist Party office, 957 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Patarimai—pamokinimai pra-

sidės 8 val. vakare. Kas iš lietuvių nori, lai atsilanko paklausti.

Toliaus biuras stengsis atidengti skyrius visose miesto dalyse, kur tik rasis žmonių, norinčių lavintis ir tapti šios šalies piliečiais. Tokiu būdu nereikės nei važinėti, nei toli vaikščioti.

Jonas Zubavičius.

Laivų lietuvių streikuoja

New York'e streikuoja laivų lietuvių. Išsų streikant išėjo apie 1,600 darbininkų dirbančių ant 36, 37, 38, 41 ir 42 prieplaukų. Tuojaus prisidėjo prie streiko 44 ir 55 prieplaukų darbininkai. Ant rytojaus streikavo ir kitų prieplaukų.

Darbininkai reikalauja pakėlimo algos 3 cent. ir valandą paprastam laike ir 15 centų ir valandą už viršvalandes ir naktinį darbą.

Pirmiausia kompanijos buvo atsisakiusios išpildyti darbininkų reikalavimus ir pradėjo streikaužius samdyti, bet dabar jau žada išklaisyti darbininkų reikalavimus, nors ir priduria, kad jokių nusileidimų nedarys.

Kuom tas viskas užsibaigs, tai dar nežinia. Jeigu darbininkai tvirtai laikysis, tai, be abejonės, streikas bus laimėtas.

Seredy, 21 d. liepos išėjo streikan ir daildės, dirbantieji prie prieplaukų tarpe 44 ir 47 gatvių.

Pėtnyčioj, 23 d. liepos buvo ant gatvės prakalbos L. S. S. 19 kuopos. Kalbėjo L. Pruseika ir J. Sukys. Pruseika gana plačiai aiškino apie dabartinius streikus Rayonnės ir kitų miestų. Žmonių susirinko gana daug.

Po prakalbų buvo užduodami klausimai, ant kurių atsakinėjo L. Pruseika ir J. Sukys. Daugiausia reikėjo atsakyti į klausimus apie santykius tarpe politiškos ir ekonomiškos kovos.

Reporteris.

Pranešimas Brooklyno Lietuviams.

Kadangi daugelis vietos lietuvių iš priežasties nemo-kėjimo anglų kalbos tankiai įvairiuose reikaluose ima perkalbėtojus ir tie perkalbėtojai juos nežmoniskai ap-lupa, tai pastaroji New York'o Draugijų konferencija nutarė parūpinti sąžinišką perkalbėtoją. Konferencija naminavo keliatą ypatų ir pavėdė Viešų Reikalų Komitetui iš tų nominuotųjų ypatų išrinkti vieną. Viešų Reikalų Komitetas, savo susirinkime, laikytame 23 d. liepos, perkalbėtojum išrinko Joną Samulevičių, kuris dirba Bushwick banke, 726 Graham Ave. Jo reziden-cija 455 Keap st., Brooklyn'e.

Taigi, Brooklyno lietu-viai, kurie reikalaujate per-kalbėtojų, visuomet kreipki-tės prie Jono Samulevičiaus, o jis patarnaus jums sąži-niskai.

V. R. Komitetas.

Atydai Viešų Reikalų Komiteto D. N. Y. L. D. Sąjungos.

Šiuomi pranešu, kad Viešų Reikalų Komiteto ir vietinio Lietuvos Šelpimo Fon-do Komiteto susirinkimas atsisbus seredy, 28 liepos (Juli), Tautiškame Name, 8 val. vakare. Visi tų dvie-jų komitetų nariai privalo būtinai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų. Ku-

rie iš tų komitetų į šį susirinkimą nepribus, tiems bus duotas viešas papeikimas. Draugai, jeigu esat apsiėmę komitetus, tad ir dirbkite, kitaip, neatsilankydami į susirinkimus, demoralizuo-jate visą veikimą.

Viešų Reikalų Komiteto pirmininkas

J. Neviackas.

30 d. liepos, pėtnyčios va-kare, bus L. S. S. 19 kuopos prakalbos ant Roebling gat-vės, palei "Laisvės" redak-ciją. Kalbės J. Neviackas. Brooklyniečiai, malonėkit koskaitlingiausiai susirink-ti, nes išgarsite daug nau-dingo.

PINIGAI.

"Laisvė" siūnia pinigų i Lietuvą žemiau nurodytu kursu. Tas kursas pinigų tik ant trumpo laiko.

5 rub.	— \$2.30
10 rub.	— 4.40
15 rub.	— 6.50
20 rub.	— 8.60
25 rub.	— 10.70
30 rub.	— 12.80
35 rub.	— 14.90
40 rub.	— 17.00
45 rub.	— 19.10
50 rub.	— 21.20
60 rub.	— 25.20
70 rub.	— 29.40
80 rub.	— 33.60
90 rub.	— 37.80
100 rub.	— 41.50

Adresuokite taip:

"Laisvė",
183 Roebling St.,
Brooklyn, N. Y.

AUTINGAS

PUKUS AUTINGAS, CLIFFSIDE, N. J. GIRAITĖ.

Regia vietinis Cliffside'o Draugi-jos Sv. Pr-klaus Dr. J. S. L. A. 70 kv. ir L. N. Klubas, atsisbus 1-mą d. Rugpjūčio (August), 1915 m. Pra-džia 1-mą val. po pietų.

Programas ausdės iš dainų, pra-kalbų ir kitokių įvairių pamargini-mų. Geistina būtų, kad šiame pasi-linksminime dalyvautų skaitlingai publikos.

Svečiai, atvažiuoję iš kitur, turi iš-lipti ant Cliff St. ir eiti į vakarus, kol toli gatyvės pasibaigs, ten jau matysit, taipgi ir žmogus lauks prie Cliff St., kuris parodys vietą.

Su pagarba

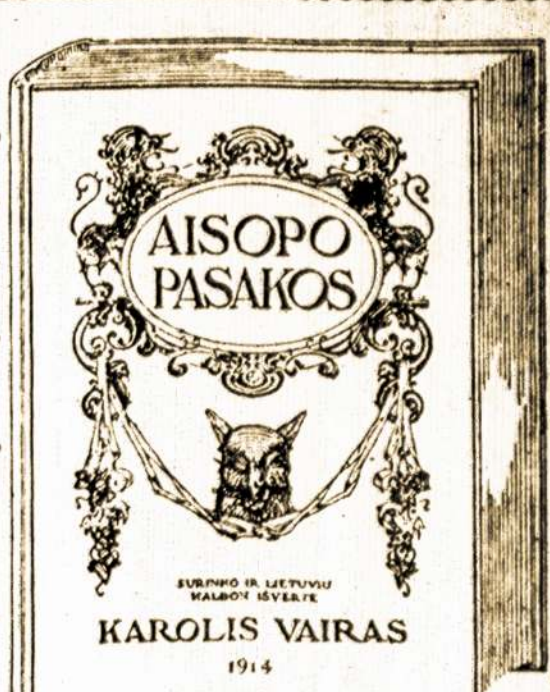
K. Steponavič,

Box 17, Cliffside, N. J.

AISOPO PASAKOS.

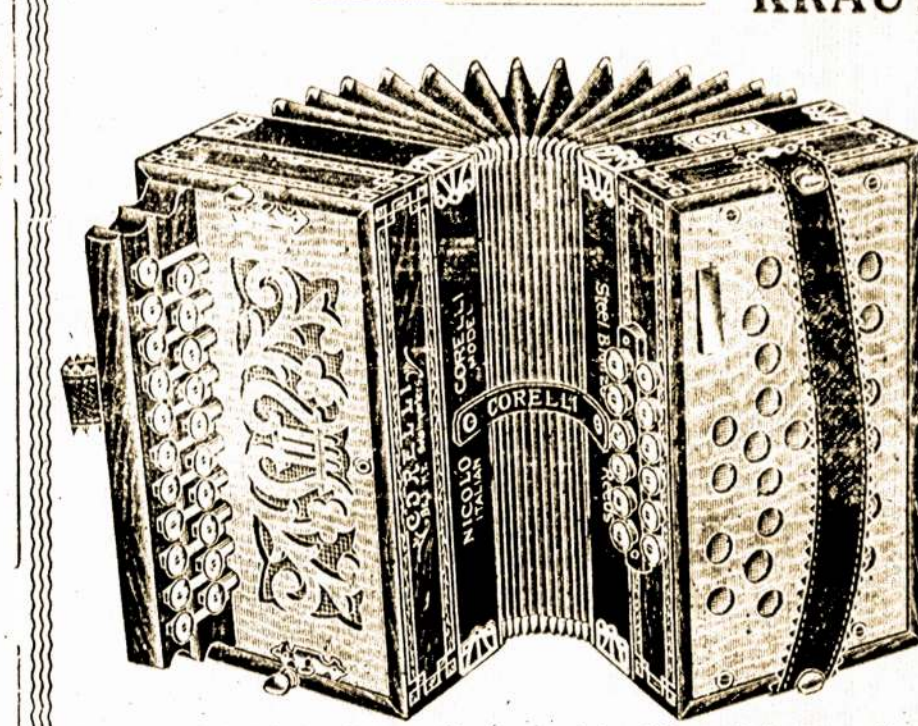
Didelė knyga 360 pusl., 110 paveikslų, 310 pasakų. Tinkami pamokinimui se-niems, jauniems ir mažiems. Popierios apdaruose \$1.25. Reikalaukit iš "Laisvės" redakcijos.

183 Roebling St., Brook-lyn, N. Y.

Maskvos :: Muzikališkų :: Instrumentų

KRAUTUVĖ

Visi muzikališki instrumentai su tiesa perdėjimo pirm modelio pinigu. Didelis pasirinkimas. GRA-MAFONŲ—VICTORŲ—COLUMBIJŲ—DALLINŲ GITARŲ ir abiejų visų muzikališkų instrumentų.

Viennos dvišalinis Armonikas: 21 klavišis, 12 bosų, pili-niniai balsai, 16 dumpių, kampai apkalti tvirtai.

KAINA \$15.00.

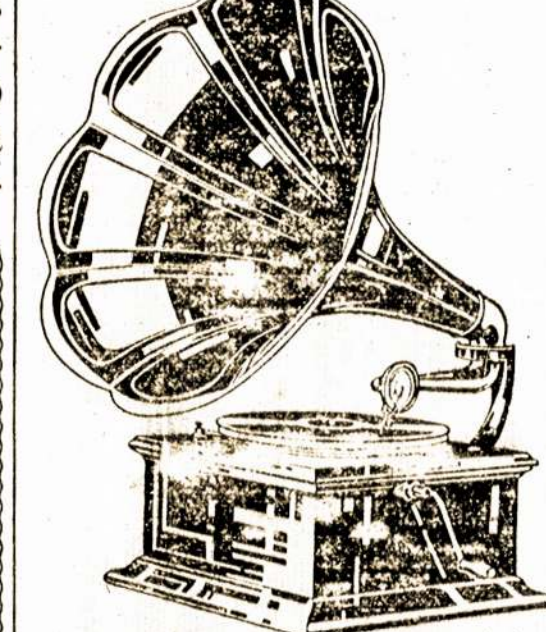
Taipgi užlaikome dirbtuve visokių muzikališkų instrumentų. Perkant armoniką duodame dovanai sava-mokslį, iš kurio labai lengva išmokti.

Reikalaukite iliustruoto katalogo.

MOSCOW MUSIC CO. 52 CANAL STREET.

Dept. M. NEW YORK CITY, N. Y.

NAUJAI ATIDARYTA KIJEVO KRAUTUVĖ GRAMAFONŲ.

Specijališkas nužeminimas kainos ant trumpo laiko. Pa-siskubinkite įgyti šitą grama-foną su 12 lietuviškų dainų 500 aditu, kastuolia \$12.50. Gvarantuos ant 10 metų. Ši ta gramafoną siūniamas kiek vienam su tiesa apžiūrėjimo prieš užskėlimą pinigų. Jei-gu nepatinka, galite sugrąžinti atgal. Reikalaudami prisiuskite \$1.00, likusius užmokėsite aplaiki favorą. Pasitikime, kad tuomi gramafonu būsite pilnai užgandinti.

Kievski Phonograph Co.
4 Orchard Street, Dep. D.
NEW YORK, N. Y.

IDOMI KNYGA.

Tik ką išėjo iš spaudos
Z. ALEKSOS parašyta,
labai žingeidi knygelė

LIETUVA SUŠALS.

BUVUSIOJI LEDŲ GADYNE ARBA
ŽMONIŲ ATEITIS BEI PRAEITIS.

Patartina kiekvienam tą knygelę perskaityti. Toj knygoj aprašyta buvusioji ledų gadyne ir koks lil' m's patiks mūsų Tėvynę-Lietuvą.

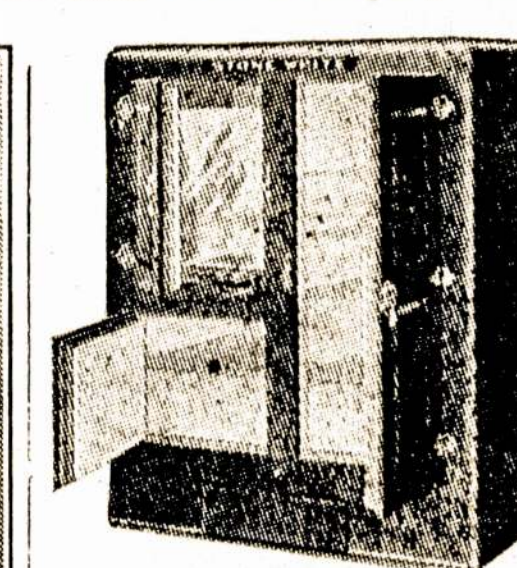
Kaina tik 20 centų.

Adresuokite:

"Laisvė", 183 Roebling St., B'klyn, N. Y.

M. & V. Furniture Co.

Maliauskas ir Vedziunas savininkai.
Pirk formišius pas Maliauską ir Vidžiūną ant lengvų
ISMOKESCU ARBA UŽ CASH.
COR. 21-st Street So. B'klyn, N. Y.
687 - 3 AVE. Telephone 4233 South

Šita moteris, kuri pirkė kerčius nuo mūsų, labai yra užgandinta. Jos draugės jai pavidė, kad ji su sa-vo kerčiais atrodo didelis sportas. Tاملتا gali nusipirkti trgi tą gra-žų kerčiką nuo Maliausko ir Vidžiūno už labai žemą prekę. Ga-li pasilmt ant išmokėsio po \$1.00 ant savaitės

IGYK ŠIĄ KNYGELE!

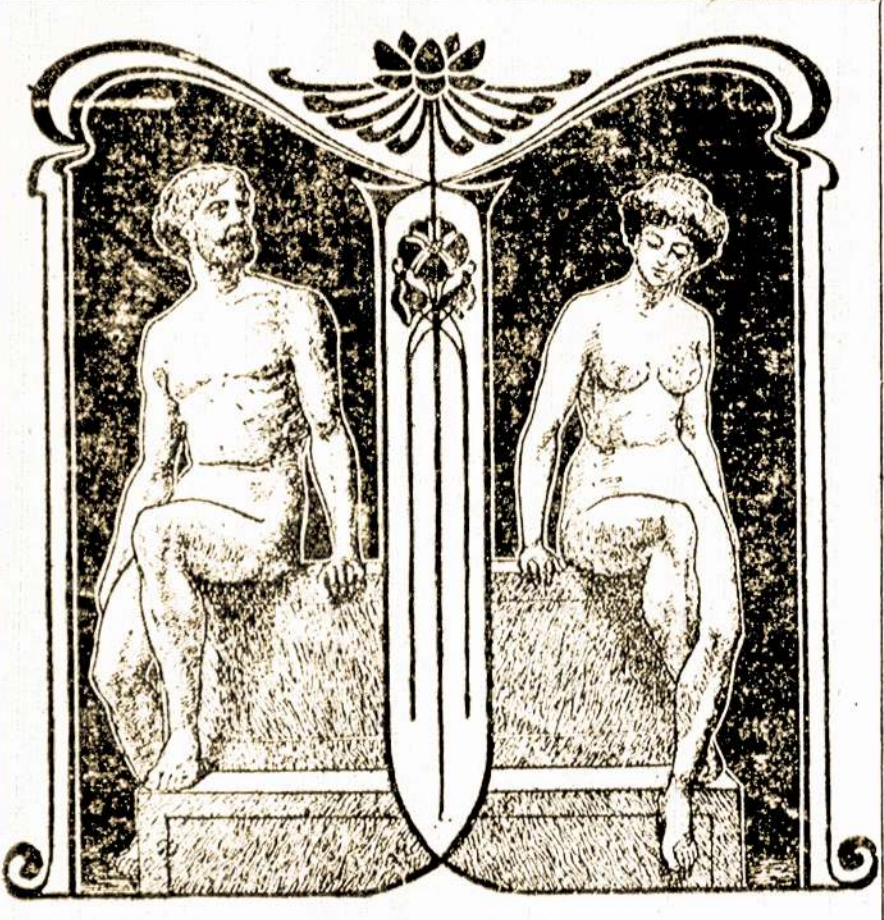
ŽENYBA

ir
Žmogaus Gyvenimo Siekinys
ir
Lytiškoji Etika.

ANTRA PADIDINTA LAIDA.

Kaina tik 15c.

"Laisvė", 183 Roebling St.
Brooklyn, N. Y.

50,000 KNYGŲ

VISISKAI UŽ
DYKA

Kožas vyras turi pareiklauti umu laiku vieną iš tų Stebuklingų Knygų. Vyrui, kurie mana atsiesti, vyrui li-goti, silpni, nerviški ir išnaikinti—vyrui negabi pri darbo ir ne galinti naudotis priimamo gantos—visi tie vyrai turi pareiklauti vieną iš tų didios vertybės medikališkų knygų. Knyga ta pasakys kaip vyrui naikin-sava gyvastį, kaip jie įgauna ligas ir kaip jiems gali būti sugrąžinta svei-kata, stiprumas ir spėkas trupu lai-ku ir su mažais kaštais. Jeigu nori būti vyras tarp vyrų—stipras, resnas, energiškas vyras, la knyga parodys kelią.

Kelias į Sveikatą,
Stiprumą ir Energiją.

Ar-Esi Kankinamas

Silpnis arba Užnuodijimų Kraujo, Triperio, Pulavimų, Nusilpnėjimų Gy-vybės, Užkrečiamaisi Ligais, Tvirtai šlapinamais Organais, Dusiliu, Negruo-mulavimu Viduriu, Prietvarčią, Slo-gomis, Hemoroidais, Reumatizmu, Pilvo, Jukau, Pusles ir Inkstų Ligomis? Ar turi skaudėjimus stemose, sau-ruose; galvos skaudėjimus; blogą a-petitą; suragusi pilvą; atsirauėjimus; ar vėmį; ar turi būties užuolimus; apdengta liūzavim; negeri kvapą; tamsius ratus po akių; ar negali miegoti; ar turi nugaros sąnarius? Ar esi nusilp-nintas ir lengvai sapnaujantis; ner-viskas, burningas ir arzus; pasargis ir visas sunkis iš ryto; negrąsus ir sa-linis nuo drangstės; auilindys, prikū-s ir nusimins? Musų knyga už dyką pasakys jums apie tuos duktus nisei-ri ir lengvai kalbėti taip, jog galeisite suprasti ji ir naudotis jos patarimų ir pamokinių. Ji yra krautovė žinios ir talpina tikrai tokius daktus, kuriuos kožas vyras, jaunas ir senas, turtingas ir bledus, sveikas ir sveikas, turi žinoti. Atmink, jog ta knyga yra absoliutiskai už dyką, užmokamą pačią. Ant kon-vertės: čia paduots medikališkas vardas. Nieks ne gali žinoti kas tau yra, tik jūs. Paduok savo vardo, pavarde ir adresą nisei, atkirpti ir siusk tą UŽ Dyką Kuponą.

Siusk Tą Už Dyką Knygos Kuponą Šiandien.

DR. J. RUSSEL PRICE CO., L. 203, 208 N. Fifth Ave., Chicago.

Godotinasai:—Aš esu užinteresuotas jusų UŽ Dyką Knygos Pastilynimui ir norėčiau gauti vieną iš tų knygų, umu laiku.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Miestas.....

Stejtas.....

Naujausi = Lietuviški

Columbia Rekordai

Su lietuviškomis
Dainomis ir Šokiais.

Galima gauti pas
J. GIRDES
103 Grand St., Brooklyn, N. Y.

- E 2339. SERIAU ŽIRGELI. Doetas.
- E 2340. DIEDUKAS. Polka. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2341. VILNIAUS RUTA.
- E 2342. "DRINOPOLIS". Maršas. Kolumbijos Orkestra.
- E 2343. KAS SUBATOS VAKARĖLI.
- E 2344. NUOSTABU. Maršas. Republikonų Gvardijos Orkestra.
- E 2345. SIUVEJA. Monologas.
- E 2346. PO DUGALVIU ERELIU. Maršas. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2347. ANT VIENOS GALVOS. Monologas.
- E 2348. ŽUAVU MARŠAS. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2349. PAMYLEJAU VAKAR.
- E 2350. DRAUGE. Polka-Mazurka. Griežė Republikonų Gvardijos Orkestra.
- E 2351. MANO LAIVAS.
- E 2352. J. SVEIKATA. Maršas. Griežė Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2353. EINU PER DVARELĮ.
- E 2354. GAILA TEVYNES. Maršas. Republikonų Gvardijos Orkestra.
- E 2355. PER GIRIA GIRIALE.
- E 2356. LINKSMINKIMES. Polka. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2357. PER SILA JOJAU.
- E 2358. ŽYDAS STATINEJE. Polka. Kolumbijos Orkestra.
- E 2359. SAULIŠKĖ NUSILEIDO IR MARŠAS. Princo Vaiskava Kapelija.
- E 2360. LIETUVA TEVYNĖ MŪŠU IR TYKIAI NEMUNELIS TEKA.
- E 2361. BIRUTĖ IR KUR BANGUOJA NEMUNELIS.
- E 2362. DARBININKŲ MARŠELIETĖ IR SUKELKIME KOVĄ.
- E 2363. NEMUNO VILNYS. (Dras. V. Kudirka). Valcas.
- E 2364. SUDIEV. (Dr-as V. Kudirka). Mazurka.
- E 2365. VARPELIS. (Dr-as V. Kudirka). Valcas.
- E 2366. MANO MIELAS. Polka.